

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Centrul
Regiunea
Hunedoara-Deva

CITIȚI:

SPION DE INCHIRIAT

de V. Kitain și A. Kozlov

(pag. 4)

Biblioteca „Veac nou“ nr. 9

IURKA

de Anatoli Kuznețov

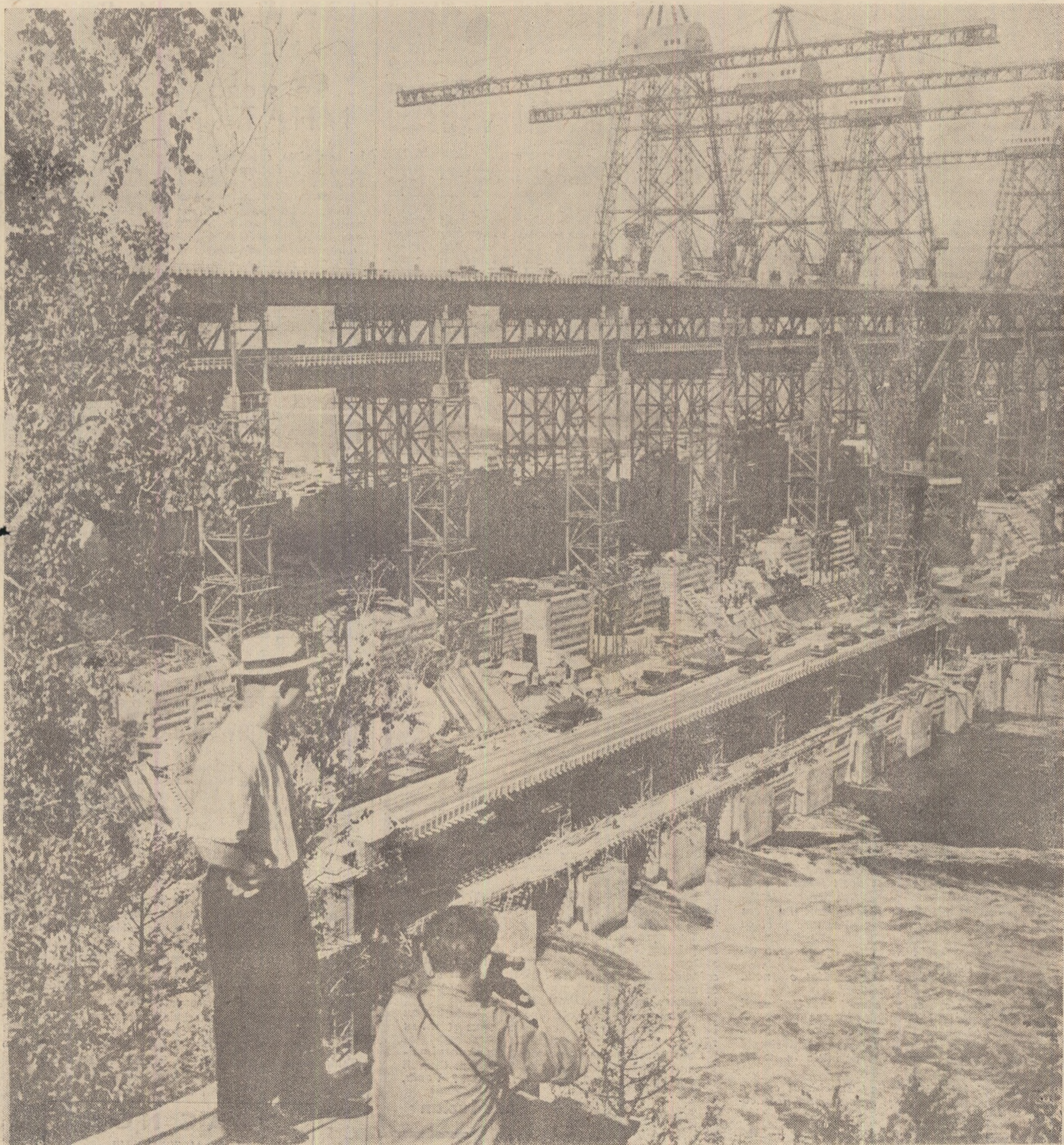
(pag. 9-10)

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

37 (861)

ANUL XVII
15 SEPTEMBRIE 1961
12 PAGINI, 1 LEU



La Stalingrad, s-a inaugurat cea mai mare hidrocentrală din lume... Dar cea de la Bratsk va fi și mai mare. Iată un aspect al șantierului de construcție

PRIETENII...

„Cum am învățat românește...”

Tamara Repina este profesoară de limba și literatura română la Universitatea „Jdanov” din Leningrad. A participat la cursurile organizate la Sinaia de Ministerul Învățământului și Culturii și Universitatea „C. I. Parhon” pentru profesorii străini care predau în alte țări limba, literatura, istoria și arta poporului nostru. Tamara Repina vorbește surprinzător de corect, de frumos, românește. Încît cu asta am și început:

— Cum ați învățat românește?

— Cum am învățat românește... repetă ea și zîmbește amuzată. (S-a gândit la Ion Ghica, îmi zic). Întîi la facultate, ca materie secundară — principala fiind franceza. Am avut motive atît profesionale să aleg limba română (mă interesa din punct de vedere lingvistic) cît și sentimentale (iubesc țara dumneavoastră, poporul dumneavoastră). Apoi am făcut aspirantura, am plecat pentru trei ani să lucrez la Sverdlovsk și nu m-am mai ocupat de limba română. Sincer vorbind, o uitasem. Dar cînd m-am înapoiat la Leningrad m-a oferit prilejul să o predau la universitate. Și atunci m-am pus serios pe carte.

Laconicul „m-am pus serios pe carte” înseamnă șase luni de muncă îndirjită. Căci practic, leningrădeanca get-beget Tamara Repina a învățat limba română în șase luni, și mai ales, în ultimele două din aceste șase. Pagini întregi învățate pe de rost, sute de cuvinte însușite, rostite apoi cu glas tare „pentru o pronunțare corectă...”

— În 1959 am stat o lună în România, timp pe care l-am folosit ca să mă perfecționez. Și, evident, la Leningrad nu-mi scapă nici un român care ne vizitează orașul. În însușirea temeinică a unei limbi conversația contează enorm.

— Aveți mulți studenți?

— Aproape 20. Anul școlar 1961-1962 ne va da prima promoție de absolvenți. Așteptăm evenimentul

cu emoție. Vom avea și noi „românii” noștri. În general să știți că studenții noștri se interesează foarte mult de România, de viața poporului român. În afară de faptul că învață cu plăcere — ceea ce este o dovadă incontestabilă — ei citesc cu regularitate zărele și revistele românești pe care le primim în număr foarte mare, și discută apoi articolele citite, sînt la curent cu absolut toate evenimentele din țara dv. Pe Tudor Arghezi și Mihail Sadoveanu, i-am sărbătorit și noi. La seara festivă închinată lui Sadoveanu, cîțiva studenți au ținut să citească — în traducere proprie — pagini din opera marelui scriitor. Foarte mult le place muzica românească. Trebuie să mai spun că stu-



denții noștri se numără printre cei mai activi propagandiști ai realizărilor poporului român.

— Ce părere aveți despre cursurile de la Sinaia?

— Exceptional de bine organizate! În primul rînd din punct de vedere profesional. Cursurile au avut o tematică foarte bogată, foarte cuprinzătoare. Ne-au predat cei mai mari specialiști în materie — academicienii I. Iordan, Al. Rosetti, T.

Vianu, Al. Graur. Am luat la mine toate prelegerile, fiindcă îmi vor fi de mare folos la Leningrad. Seminarile au fost și ele la înălțimea cursurilor.

Li sînt foarte recunoscătoare lui Alexandru Niculescu, conducătorul seminarului din care am făcut parte. Chestiunile discutate în cadrul seminarului mi-au sugerat multe teme pentru studenții noștri.

Dar meritul cursurilor de la Sinaia nu se mărginește numai la utilitatea lor — teoretică și practică — de ordin pur didactic. Ele ne-au permis să stabilim contacte personale, relații de prietenie — ceea ce este la fel de important.

— Tamara Repina, veniți dintr-un oraș foarte frumos și care v-a obișnuit să fiți foarte exigenți; am ținut mult să știm ce părere aveți despre orașele noastre?

— Ca să nu credeți că fac o afirmație formală, vă spun precis și ce mi-a plăcut mai mult la arhitectura dumneavoastră: impresia de aerian pe care ți-o lasă clădirile. Te aștepti din clipă în clipă să le vezi zburînd... Arhitecții romîni sînt foarte inspirați.

— Apropos de inspirație: ați văzut ce somități muzicale găzduiește capitala noastră? Păcat că plecați în plin Festival Enescu...

— Regret nespuse de mult. Mă bucur că am putut lua parte măcar la concertul de deschidere. Sînt o mare admiratoare a muzicii lui Enescu.

În încheiere, țin să mulțumesc și pe această cale Ministerului Învățămîntului și Culturii, Universității „C. I. Parhon” și personal tovarășilor rector Jean Livescu și profesor Boris Cazacu pentru excelenta organizare a cursurilor, pentru grija și atenția cu care am fost înconjurați.

Iulia Scutaru



Scenă din spectacolul „Madona nordică” de frații Tur, recenta premieră a teatrului „Ermolova” din Moscova.

ARTIȘTII SOVIETICI ÎNTÎMPINA CONGRESUL AL XXII-lea AL P. C. U. S.

Pe scena
M.H.A.T.-ului

Premiera piesei „Flori vii” de Nikolai Pogodin a inaugurat noua stagiu-nă a Teatrului MHAT. În această piesă este înfățișat procesul formării omului nou, viața, caracterul, năzuințele sale. Spectacolul cu „Flori vii”, dedicat celui de al XXII-lea Congres al P.C.U.S., prilejuiește colaborarea strînsă a unor actori din generația vîrstnică și tînăra generație a MHAT-ului.

Congresului Partidului îi sînt consacrate și celelalte două apropiate premiere ale MHAT-ului — comediele „Pe Nipru” de Al. Korneiciuk și „Stăpînul” de I. Sobolev, ambele inspirate din actualitatea colhoznică. Colectivul teatrului a fost atras de forța generalizatoare a acestor piese („Stăpînul” este o comedie eroică), de puternicele caractere omenești pe care le zugrăvesc.

La Teatrul
Mare

Teatrul Mare din Moscova și-a deschis recent cea de a 186-a stagiu-nă. În cîntecul celui de al XXII-lea Congres al P.C.U.S., colectivul său

a pregătit premiera operei „Soarta unui om” de I. Dzerjinski, inspirată de povestirea lui Mihail Șolohov. După cum remarcă într-un articol V. Pahomov, directorul Teatrului Mare, conținutul dens al acestei opere, subiectul ei contemporan, originalitatea concepției compunistice au solicitat o punere în scenă mai deosebită. Regizorul Boris Pokrovski și pictorul V. Rîndin utilizează aici procedee variate, proiecții cinematografice, scene care se joacă în întinerie sau se desfășoară simultan în avanscenă și în ultimul plan. Sînt folosite de asemenea materiale noi în construcția decorurilor.

Opere „Soarta unui om” îi va urma o altă premieră — baletul lui A. Balandivadze „Pagini de viață”. Este povestea a două generații de oameni sovietici: cei care au luptat în al doilea război mondial și copiii lor, tineretul zilelor noastre, care va trăi în comunism.

Noua premieră
a „Vahtangov”-ului

În preajma premierii cu piesa „Fiul pierdut” de Alexei Arbuzov, spectacol dedicat Congresului al XXII-lea al P.C.U.S., regizorul Evgheni Simonov, de la Teatrul Vahtangov a declarat:

— Este cea de a treia întîlnire a mea cu creația lui Arbuzov. Am pus mai întîi în scenă cronică sa romantică „Zorile unui oraș”, apoi „Poveste din Irkutsk”. Piesele lui Alexei Arbuzov sînt foarte apropiate de spiritul teatrului Vahtangov. Dramaturgul demonstrează o cunoaștere sensibilă a specificului teatrului nostru.

Acțiunea surprinde momente din viața unei familii de oameni sovietici care trăiesc, lucrează, iubesc. O familie simplă, obișnuită, dar care devine în cursul spectacolului un colectiv puternic, de o factură deosebită. Un străin, care încearcă să distrugă fericirea, prietenia, bucuria acestei familii se trezește zvîrlit peste bordul vieții.

Am considerat necesar să utilizăm mijloace sculpturale, reliefări, pentru a înfățișa grelele încercări prin care trec eroii noștri. Întreaga acțiune a spectacolului se desfășoară în avanscenă, foarte aproape de public.

Distribuția cuprinde actori de mare talent: artistul poporului al U.R.S.S. Ruben Simonov, A. Abrikosov, artist al poporului din R.S.F.S.R., Iulia Borisova și Liudmila Telikovskaia, G. Abrikosov, V. Șalevici, A. Peterson,

Unde îl găsesese pe Vania?

Actorul Ion Lucian de la Teatrul de Comedie din București a întreprins recent un turneu în Uniunea Sovietică, împreună cu orchestra de estradă a Radio-televiziunii romine.

Pregătirile pentru acest turneu i-au sugerat subiectul unei schițe, apărute în revista sovietică „Ogoniok” nr. 36 din 3 septembrie a.c.

Reproducem mai jos această schiță.

Cînd am aflat că voi face un turneu în Uniunea Sovietică ceva s-a schimbat în viața mea.

Dacă aș fi romancier, poate aș reuși să vă descriu cu profunzime analitică potopul de sentimente ce m-a năpădit. Dar cum umoriștii au întotdeauna spațiu puțin, trebuie să mă exprim telegrafic.

Eu eram emoționat, familia mîndră și colegii... invidioși!

Cum mă hotărîsem — pentru succesul turneului — să interpretez întregul program în limba rusă (eu, care nu știam decît cuvintele „druzba”, „mir” și „harașo”!) m-am încuiat în casă și am început să studiez.

Credeți că am scăpat de asaltul celor din jur? Cum în casă nu avea acces decît familia, ea a început ofensivă.

Pe nepotul meu de șase anișori nu l-am putut refuza. Vrea o rachetă să zboare și el ca „nenea Iuri” sau „nenea Gherman”.

Vă rog, ajutați-mă! Nu știți pe undeva o rachetă la un preț mai convenabil?

Pe urmă comisioanele au căpătat o nouă formă. Primul a fost bunicul.

— Măi nepoate, cum ajungi în Uniune îl cauți pe Vania și îl săruți din partea mea. Să vadă omul că nu l-am uitat și că mi-e tare drag.

— Care Vania, bunicule? (Cu această simplă întrebare m-am compromis definitiv în ochii bunicului).

— Ce mai întrebî? Vania! Tanchistul care a trecut prin satul nostru și mi-a reparat acordeonul.

Cum să-l refuz? I-am promis deci bunicului să-l caut pe Vania-tanchistul.

Următorul a fost vărul meu, miner frunțas. Mi-a întins o fotografie. Pe plaja de la Eforie, doi prieteni ținîndu-se de braț. Voinici, bronzăți, zîmbitori. Unul era vărul meu... dar celălalt?

— Asta-i prietenul meu, Vania! Să-i dai fotografia asta în amintirea vacanței petrecute împreună.

— Așadar, asta-i Vania, tanchistul!

— Ce tanchist? E miner frunțas! A fost la noi, în mină și ne-a arătat cum să lucrăm cu combina „Donbass”.

Nenea Costea este președinte de colectivă. Mi-a dat un pachetel. Cînd l-am desfăcut am văzut că conține un pumn de boabe de griu.

— Cînd am vizitat Expoziția unională în 1959 am fost uimit de griul văzut acolo. M-am străduit să aplic în munca noastră învățămintele primite și acum te rog să-i duci acest griu celui care m-a ajutat. Să vedem ce o să spună prietenul meu, Vania!

— Minerul?

— Mă, voi artiștii, nu vă pricepeți la nimic. Unde ai văzut tu miner să dea sfaturi în agromonie? Vania, colhoznicul!

Va-să-zică, am pînă acum pe listă trei Vania.

Fratele meu, chirurgul, m-a rugat să mă interesez de ultimele noutăți în operația pe inimă.

— Pe cine să întreb?

— Cum pe cine? Pe prietenul meu, Vania, chirurgul cu care m-am împrietenit la congresul de la București.

Acum sînt patru Vania. Lista s-a completat cu Vania-actorul, care a fost în turneu prin România, cu Vania-scriitorul, cu Vania-petrolistul...

Vi se pare oare neverosimilă această înșiruire de prieteni Vania? Nu-i așa că nu?

Doar „prietenul meu Vania” nu e o simplă coincidență, ci un simbol! „Vania” e un popor, căruia i se adresează un alt popor pe care îl cheamă „Ion” sau „Gheorghe”.

Inchipuiți-vă, i-am găsit pe toți Vania. S-au bucurat sincer de cele ce le-am spus și mi-au răspuns la fel, dar cu dobindă.

Cum i-am descoperit pe toți? Cu ajutorul noilor mei prieteni din Uniunea Sovietică. Cum îi cheamă pe aceștia? Ce mai întrebăți? Vania, firește!

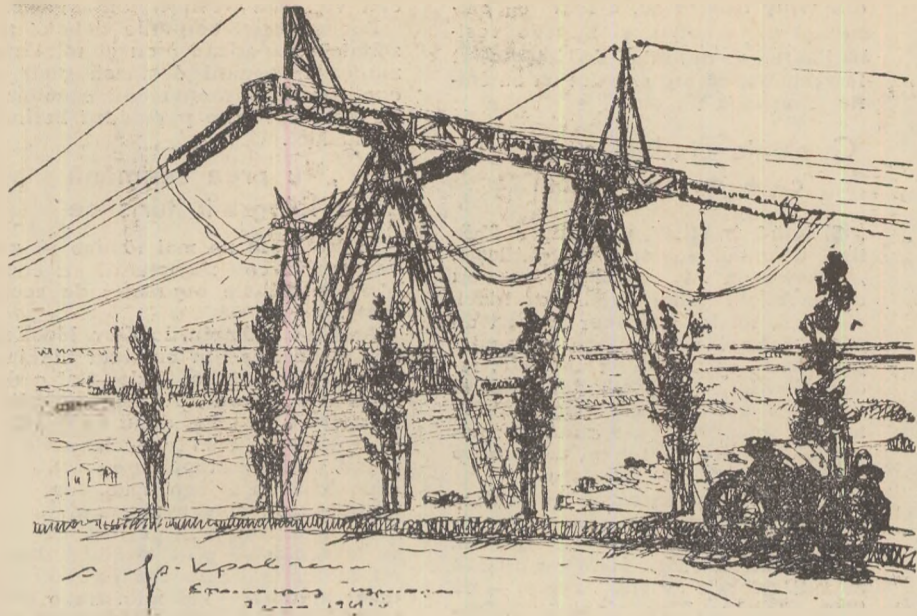
Ion Lucian

...LA PRIETENI

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI
GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București,
Str. Ion Ghica, 8 telefon 13.03.10.



Simfonia firelor.

Noua hidrocentrală de la Stalingrad

Desen de A. IAR—KRAVCENKO

Hidrocentrala „Congresul al XXII-lea al P. C. U. S.”

Cea mai mare din lume

● Toate recordurile au fost bătute ● Cu 263.000 kilowați mai puternică și cu 300 milioane ruble mai ieftină ● Un nou oraș pe harta U. R. S. S.

În aceste zile, cînd poporul sovietic și întreaga omenire progresistă dezbate istoricele documente ale epocii noastre — proiectele Programului și Statutului P.C.U.S., a fost obținută o nouă victorie măreață: constructorii sovietici au terminat cel mai mare gigant energetic din lume — hidrocentrala de la Stalingrad, căreia printr-un Decret al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. i s-a dat numele de „Congresul al XXII-lea al P.C.U.S.”.

Puterea instalată a hidrocentralei de pe Volga, care poartă numele Congresului al XXII-lea al partidului, este egală cu 2.563.000 kilowați la 22 hidroagregate a câte 115.000 kilowați fiecare. Producția medie anuală a hidrocentralei este de 11,5 miliarde kilowați-ore de energie electrică. De la darea în exploatare temporară hidrocentrala a produs 12,5 miliarde kilowați-ore de energie electrică ieftină. Toate nodurile hidraulice ale hidrocentralei au suportat perfect încercările, sub întreaga presiune proiectată și funcționează absolut normal.

Prin punerea în funcțiune a hidrocentralei de la Stalingrad se rezolvă un șir întreg de sarcini ale economiei naționale a U.R.S.S. Au și început să primească energie electrică ieftină Moscova, Povoljje, Caucazul de nord, Donbass, regiunile centrale ale țării noastre. Existența lacului de acumulare creează condiții pentru irigarea unei suprafețe de 1,5 milioane de hectare și alimentarea cu apă a încă șase milioane de hectare de pămînturi fertile dar supuse secetei din Zavoljje și din depresiunea pericaspică. Pe tot cursul inferior al Volgăi a fost creată o excelentă cale fluvială. De asemenea au fost construite peste Volga poduri pentru șosele și cale ferată.

După cum se știe, cele mai mari hidrocentrale din S.U.A. și Europa occidentală sînt construite pe roca tare. Cît privește hidrocentrala de la Stalingrad ea a fost construită în condiții geologice mult mai grele, pe fundamente de humă și nisip. Terminarea lucrărilor pe șantierul hidrocentralei de la Stalingrad este încă o victorie strălucită a socialismului în întrecerea economică pașnică cu capitalismul. Uniunea Sovietică a întrecut S.U.A. și alte țări capitaliste în ce privește puterea și tipurile centrale electrice hidraulice și hidroagregatelor, în ce privește lungimea și tensiunea liniilor pentru transportul de energie electrică.

Urmind indicațiile Comitetului Central al P.C.U.S. și ale guvernului sovietic s-au introdus o serie de soluții tehnice noi și îndrăznețe, urmărind în special îmbunătățirea indicilor tehnico-economici ai nodului hidraulic. Hidrocentrala „Congresul al XXII-lea al P.C.U.S.”, care depășește

cu 263.000 de kilowați capacitatea hidrocentralei „V. I. Lenin” de pe Volga, a costat cu 300 milioane ruble noi mai puțin. Constructorii au transformat munca pe șantier într-un proces mecanizat pe bandă de asamblare și montare a clădirilor și construcțiilor din panouri mari, venite direct din fabrică. Metodele industriale folosite aici pe scară largă au scutit mult termenul de construcție. Astfel, partea subacvatică a clădirii hidrocentralei a fost construită în mai puțin de doi ani. Într-un timp record — 12 luni — au fost montate statoarele tuturor turbinelor, în 11 luni au fost asamblate aspiratoarele tuturor hidroagregatelor, în 10 luni — aparatele directoare. În medie, un hidroagregat a fost montat și pus în funcțiune în 31 zile de muncă.

Industria țării a pus la dispoziție constructorilor o tehnică de construcție de prim rang. Nivelul mecanizării complexe a lucrărilor a atins 97—100 la sută. Datorită industrializării și mecanizării complexe a procesului de construcție, hidrocentrala a fost gata cu un an înainte de termenul stabilit.

Mii de muncitori, ingineri și tehnicieni au depus o muncă titanică. Numai pentru nodul hidraulic s-au efectuat 155 milioane metri cubi de lucrări de terasament. S-au turnat 5.500.000 metri cubi de beton și beton armat. S-au montat 201 mii tone de armătură, peste 80.000 tone de construcții și mecanisme metalice, 21 hidroagregate unice, 24 transformatoare mari etc. S-au construit 145 kilometri de șosea și 312 kilometri de cale ferată, peste 500 kilometri de linii de transport de curent electric. În stepă, pe pămîntul ars de soare, a crescut un oraș frumos și bine amenajat — Voljski — care are în momentul de față peste 70.000 de locuitori.

Fondul de aur al „Stalingradhidro-stroii”-ului au fost muncitorii, inginerii și tehnicienii veniți de pe alte șantiere mari ale țării, unde au făcut o minunată școală a muncii. În scurtă vreme ei au format un colectiv unit de mii de oameni, capabil să ducă la bun sfîrșit orice sarcină încredințată de patria lor dragă.

Lucrările de bază de construcție și montaj ale nodului hidraulic de la Stalingrad au fost efectuate în trei-patru ani. Montarea utilajului de forță și electrotehnic a durat doi ani. Și aceasta e departe de a fi limita posibilităților constructorilor noștri! Ei sînt hotărîți să traducă cît mai repede în viață mărețele sarcini cuprinse în proiectul de Program al P.C.U.S.

A. Alexandrov

Șeful șantierului nodului hidraulic de la Stalingrad, de două ori Erou al Muncii Socialiste

Colhozurile — pe drumul unui avînt economic fără precedent

În proiectul de Program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, se arată că, „înașterea satului spre comunism va urma calea dezvoltării și perfecționării ambelor forme de gospodărie sovietice — a colhozurilor și a sovhozurilor”.

Întărirea economico-organizatorică a colhozurilor a fost în permanență în atenția P.C.U.S. și a guvernului sovietic. Baza lor tehnico-materială s-a dezvoltat în mod continuu. Numai în ultimii 10 ani, valoarea fondurilor lor obștești raportate la 100 ha a crescut cu peste 55 la sută, iar baza energetică — în care precumpănesc în proporție de peste 98 la sută mijloacele mecanice — cu circa 63 la sută. Comasarea colhozurilor, precum și zonarea producției au dus, în mod nemijlocit, la intensificarea folosirii solului; pe această bază și prin imbinarea rațională a ramurilor de producție, valoarea producției globale pe 100 ha teren, a crescut în ultimii zece ani cu peste 40 la sută. În proiectul de Program al P.C.U.S. se arată că infloarea economică a orînduirii colhoznice creează condițiile necesare pentru apropierea treptată, iar în perspectivă și pentru contopirea proprietății colhoznice cu cea a întregului popor, într-o proprietate unică, comunistă.

Statul sovietic va contribui la creșterea forțelor de producție ale orînduirii colhoznice, la asigurarea avîntului economic al tuturor colhozurilor, care vor deveni întreprinderi agricole intensive, multilaterale dezvoltate, caracterizate printr-un înalt nivel tehnic.

În următori 20 de ani baza energetică a colhozurilor se va dubla iar sistemul de mașini va permite mecanizarea complexă în toate ramurile de producție. Investițiile pentru dezvoltarea multilaterală și imbinarea rațională optimă a ramurilor de producție vor spori considerabil; ele se vor baza atît pe fondurile alocate de stat — care vor întrece cu circa 45 la sută actualele alocări — cît și pe acumulările proprii ale colhozurilor — fondurile lor obștești întrunind dublul celor existente la finele anului 1960. Mijloacele tehnice moderne vor ocupa un loc precumpănitor; vor reveni, pe hectarul cultivat, cu peste 50 la sută mai multe fonduri fixe — în special utilaj. În aceeași vreme, un număr tot mai mare de cadre de înaltă calificare vor fi pregătite și trimise la sate în vederea promovării și aplicării unei înaintate agriculturi științifice.

O contribuție de seamă la consolidarea economico-organizatorică a colhozurilor o va avea sporirea cointeresării materiale a colhoznicilor și perfecționarea continuă a metodelor de normare și retribuire a muncii ca, de pildă, extinderea retribuiriilor suplimentare.

Rezultatele de pînă acum dovedesc largile posibilități care există în acest domeniu. În R. S. S. Ucraineană valoarea unei zile-muncă a sporit cu peste 60 la sută în ultimii zece ani. Avîntul economic general al tuturor colhozurilor va permite să se ajungă la apropierea normării organizării și retribuiriilor muncii de nivel și formele existente în întreprinderile de stat, precum și trecerea la retribuirea garantată lunară a muncii și o lar-

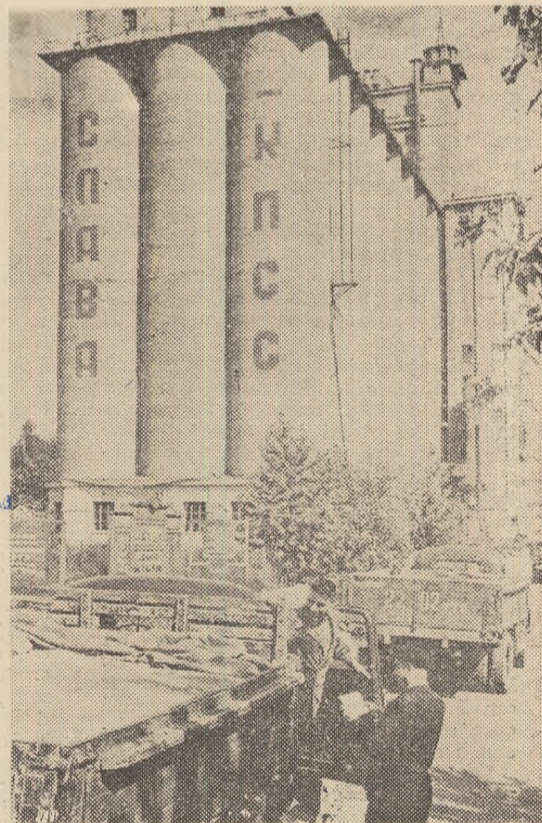
gă dezvoltare a deservirii sociale. Continua dezvoltare a gospodăriei obștești și extinderea deservirii sociale, vor face ca, într-o anumită etapă, toate necesitățile colhoznicilor să fie în întregime satisfăcute pe seama gospodăriei obștești, gospodăria personală devenind ca atare perimată din punct de vedere economic. Urmind pilda colhozului „Lampa lui Ilici” din Tambov, o bună parte din colhozurile regiunii Moscova asigură zilnic colhoznicilor piinea, laptele și, la cerere, chiar masa pe bază de meniu.

Se vor dezvolta considerabil și legăturile de producție intercolhoznice. Grupuri de colhozuri vor construi împreună centrale electrice, întreprinderi pentru construcții precum și pentru prelucrarea primară, sortarea și depozitarea produselor agricole, cluburi, spitale, școli-inter-nate, case de odihnă ș.a.m.d.

La rîndul lor, satele colhoznice se vor transforma, treptat, în localități comasate de tip urban, avînd case de locuit confortabile, servicii comunale, așezăminte culturale precum și întreprinderi pentru deservirea nevoilor curente ale populației.

Pentru gospodăriile colective din țara noastră, experiența colhozurilor sovietice constituie un neprecu-pelit îndreptar în domeniul construcției socialiste la sate. Fără excepție exemplul gospodăriilor agricole colective fruntașe ne arată că acolo unde dezvoltarea gospodăriei obștești a ajuns la un ridicat nivel — ca în gospodăriile agricole colective din Lenauheim, Ceacova, Hălchiu, Berveni și altele — membrii lor obțin venituri superioare. Drumul belșugului pentru țărănimea noastră muncitoare trece prin gospodăria agricolă colectivă, iar întărirea economico-organizatorică a acestora, învășind necontenit din experiența colhoznică, deschide tot mai largi perspective creșterii nivelului de trai material și cultural al țărănimii.

Prof. univ. Bucur Șchiopu
adjunct al ministrului
agriculturii



La elevatorul din Kazan, grînele din noua recoltă curg într-un torrent neîntrerupt.

După cum au anunțat ziarele, organele securității de stat ale Uniunii Sovietice au arestat pe cetățeanul S. U. A. Marwin William MacKenna, turist venit în U. R. S. S. din Berlinul occidental. Ministerul Afacerilor Externe al Uniunii Sovietice a adresat un protest ambasadei Statelor Unite din Moscova, atrăgând atenția asupra faptului că acest caz demonstrează încă o dată, că organele americane de spionaj folosesc Berlinul occidental drept centru al activității de spionaj și subminare împotriva U. R. S. S. și a altor țări socialiste.

Tribunalul militar al regiunii Kiev, l-a condamnat pe spion la o detențiune pe termen de 8 ani.

„Pentru un autoturist, o șosea asfaltată e tot ce poate fi mai plăcut. Așadar, mașina cu numărul B—NP 999 aleargă vertiginos pe panglica imaculată a șoselei. Acul vitezometrului urcă necontenit. Bună mașinuță a mai închiriat! A avut noroc. Iată și Praga. Aici omul își alimentează rezervorul cu benzină, își mai dezmoște oasele, face primele însemnări în jurnal și, la drum! Minunata panglică a șoselei prinde a șerpui din nou prin fața ochilor săi. Mașina poate fi condusă fără efort și cu o singură mână, în vreme ce cealaltă duce din când în când la ochi aparatul de fotografiat pentru a înregistra pe peliculă, prin parbrizul mașinii, ba un amănunt, ba altul...”

După toate aparențele, granița ungurească nu e departe. Tot mai des MacKenna recurge la „confidentul” său cu scoarțe negre și moi — caietul. Face însemnări noi, le recitește pe cele vechi, reconstituind în memorie, kilometru cu kilometru, drumul parcurs.

Efectele unui pahar cu vin

Budapesta îi place grozav. La restaurant, i se oferă un dejun strășnic. Orchestra cîntă. Muzica îi revie în memorie seara de adio petrecută în sinul familiei pe depărtatul continent american. Ascultă și atunci muzică. Îl cuprinde nostalgia... Vrea să mai audă cîteva melodii preferate. Comandă deci orchestrei niște bucăți de muzică americană și, spre marea lui surprindere, aceasta le execută strălucit.

Golește un pahar cu vin unguresc, apoi încă unul. O ameteală ușoară îi aduce dinaintea ochilor chipurile celor doi gălăgani, Jim și Dyer.

Jim și Dyer... Care or fi numele lor adevărate? Așa i s-au recomandat din prima clipă, așa îi știe.

I-a cunoscut nu demult, într-o zi călduroasă de iunie. Cînd a primit un telefon la căminul studentesc al universității sale din Berlinul occidental...

Dar, înainte de a relata despre această convorbire telefonică cit și despre cele ce au urmat, se impun cîteva sumare date biografice privind eroul nostru — Marwin MacKenna. Născut în orașul Chassel din statul Michigan, Marwin William MacKenna a studiat la Philadelphia, la universitatea Pennsylvania. După trei ani MacKenna a hotărît să-și continue studiile în Europa și, în urma schimbului de studenți care a avut loc în anul 1960, a nimerit în anul patru al universității din Berlinul occidental. Așa a ajuns în Germania.

Într-o zi, pe la amiază, zbirni telefonul.

— Marwin MacKenna? — întrebă o voce necunoscută de bărbat.

— Da, vă ascult. Cine e la aparat?

— Un concetățean de-al dumitale. Mi-ar face plăcere să am o întâlnire cu dumneata.

Se înțeleseră să se întâlnească peste două ore. Marwin sosi primul la locul stabilit. Peste cîteva minute în fața lui stopă un „Opel” de culoare albastră, avînd un număr american. În mașină se aflau doi bărbați. Se recomandară: Dyer și Jim. Făcură cunoștință mai îndeaproape ceva mai tîrziu, la masa unui restaurant.

Doi unchi mărinimoși

Noile cunoștințe se interesară cu de-amănuntul de viața și progresele la învățatură ale compatriotului lor din Berlinul occidental, îl descuseră cum are de gînd să-și petreacă vacanța de vară.

La un moment dat, ca din întâmplare, Jim îl întrebă:

— Dumneata, mi se pare, ai vizitat Rusia, nu-i așa?

— Da. Nu de mult am fost la Leningrad și Moscova. Din păcate numai pentru cîteva zile.

— Ai de gînd să mai pleci acolo?

— Cu dragă inimă, dar sînt cam știmțorat cu finanțele...

Din clipa aceea, convorbirea căpătă caracterul unei discuții „de afaceri”. Jim și Dyer îi dădură să înțeleagă lui Marwin, fără prea multe ocolișuri că fac parte amîndoi din spionajul american, că banii pentru o călătorie în U. R. S. S. nu constituie o problemă, că iau asupra lor sarcina de a-i procura atît o mașină cit și un certificat de călătorie pentru turiști, că toate cheltuielile suplimentare le iau asupra lor...

„Mărinimoșii unchi” fură sinceri pînă la capăt: îi cerură lui Marwin să le furnizeze informații secrete.

După prima întrevvedere urmară altele, multe altele. Ele țînură șase săptămîni, fiecare fiind o ședință de in-

structaj și antrenament serios. MacKenna învăță să fotografieze cu o singură mână, cu un aparat fotografic de ultimul tip, chiar din plin mers al automobilului, să distingă fără greș diversele tipuri de obiective militare și industriale, să determine după epoleți și embleme gradul militarilor întîlniți în cale și arma din care fac parte.

Proaspătul spion, căruia i se dădu porecla de „Willy”, primi sarcini concrete pentru întregul itinerar. Trebuia, îndeosebi, să se intereseze de un anume aeroport aflat în apropierea unui oraș din partea de vest a Ucrainei. Ordinul suna scurt: „Vei găsi acest aeroport și vei afla ce reprezintă el — dacă e administrat de autoritățile civile sau militare, cit de mare e traficul, ce tipuri de avioane deserveste”.

Profesorii-spionii cerură elevului spion Willy să aște la Kiev, la o anumită adresă, informații precise, iar dacă va fi posibil, să fotografieze obiectivul militar vizat. I se mai încredințară încă o adresă a unui obiectiv strategic aflat pe teritoriul Bielorusiei.

Dyer și Jim îl instruiră pe Willy să-și facă însemnările în limba engleză, într-o scriere cursivă și, la prima ocazie, să le cîfreze după un sistem propriu. Îl preveniră, în mai multe rînduri: dacă fotografiezi — fii precaut, dacă notezi — fă-o cu ochii deschiși! Rușii nu iartă...

Primind de la stăpînii săi o sumă importantă în mărci vest-berlineze, Willy plăti firmei „Hertz” de pe Müllerstrasse chiria pentru „Volkswagen”-ul luat, achită certificatul de călătorie și se aprovizionă cu combustibil și alimente.

Astfel, echiparea spionului se apropia de sfîrșit. I se pusese la dispoziție un aparat fotografic de ultimul tip, o mare cantitate de filme și o centură de corp prevăzută cu numeroase buzunare secrete, spunîndu-i-se: „Filmele consumate să nu le lași cumva la hotel, păstrează-le în centură. De ea să nu te desparți niciodată”.

„Și acum, înainte î, „Volkswagen”-ul său aleargă vertiginos spre granița Uniunii Sovietice. Dar nervii, păcătoșii, își fac iar de cap: zărîndu-i pe grănicerii sovietici, Willy intră în panică. E ușor să spui „păștrează-ți

calmul”. Gîndiți-vă numai, că tot ce are Willy asupra sa, e luat cu chirie: și automobilul, și mărcile vest-berlineze, și aparatul de fotografiat în schimbul cărora și-a dat tot cu chirie, conștiința de om.

O ploaie ciudată și țărani care nu sînt țărani

Și iată-l, în sfîrșit, pe Willy străbătînd pămîntul sovietic. Se grăbește. „Volkswagen”-ul său lasă în urmă automobilele unor turiști austrieci, olandezi, romîni, ale unor oaspeți de peste hotare. Willy alege momentul prielnic și, cu abilitatea unui hoț, reducînd viteza mașinii, declanșează din mers aparatul de fotografiat. În focarul obiectivului său apar, pe rînd: mașini militare, poduri și numeroase alte construcții de cale ferată.

„Turistul” își notează în caiet: „Am parcurs atîția kilometri. Am ajuns la malul unui pîriu în care am muiat o cîrpă ca să șterg parbrizul”. Și mai departe: Bill Towers — 92 Stone Road; „Vine ploaia”, „Trec niște țărani pe drum...”

Nevinovate adnotări, nu-i așa? Numai că țîlcul lor este cu totul altul, căci stăpînii săi din Berlinul occidental l-au învățat pe Willy să-și cîfreze informațiile. Traduse, ele înseamnă: ploaia — cazărmi militare, țărani — ostașii sovietici întîlniți în drum.

...Odată ajuns în regiunea orașului ucrainean ce-i fusese indicat în mod special de instructorii săi din Berlinul occidental, Willy se apucă numaidecît să caute obiectivul vizat. Întîlnind în drum o stație de alimentare, cere vînzătorului cinci litri de benzină. În timp ce este servit, se

și greșeala capitală: „Am subapreciat vigilența cetățenilor sovietici”.

Documentele, corpurile delictive, rezultatele expertizelor ca și relațiile maritorilor oculari demască pînă la capăt această progenitură a cuiburilor de șerpi care populează Berlinul occidental.

„Nu prea seamănă a fotografii turistice”

În încheiere ne mai rămîne să povestim în ce împrejurări a căzut Willy în mîinile organelor de securitate.

Asta s-a întîmplat la Kiev. MacKenna a descins în capitala Ucrainei în ziua de 25 iulie. A doua zi a dat o raită prin oraș. A treia zi, adică în ziua de 27 iulie, după ce a văzut și adulmecat cum sta lucrurile, a pornit într-o îndeplinire a ordinelor serviciului de spionaj american. Cum să găsească obiectivul militar care-i interesa atît de mult pe Jim și Dyer? Își lăsă mașina pe o străduță dosnică, luă un taxi și îl rugă pe șofer să-l ducă la adresa indicată. Nu o dată șoferul de taxi Viktor Fiodorovici Daniliuk avusese prilejul să-i plimbe pe străini pe malul Niprului, să-i ducă în vestitele parcuri ale orașului, pe colina Vladimir, la monumentul lui Taras Șevcenko și în multe alte locuri îndrăgite nu numai de localnici. Dar niciodată nu i se întîmplase ca un vizitator să-i ceară să-l ducă la o adresă atît de neobișnuită! Și, probabil, tocmai acest lucru îl puse în gardă pe șofer. El consideră drept o datorie a sa să-și împărtășească bănuielile organelor securității de stat.

Așadar, alînd și văzînd locul, „turistul” părăsi taxiul și se urcă într-un troleibuz, cu care se întoarse în străduța unde-și lăsase mașina. La volanul „Volkswagen”-ului său porni îndărăt pe drumul știut, găsi locul vizat, își dosi automobilul și, amestecîndu-se cu un grup de trecători, o porni mai departe, pe jos. După cîteva timp făcu colțul, spre



plimbă de colo, colo, căutînd însă din ochi cu febrilitate ceea ce îl interesează: aeroportul bănuît a fi aici. Cantitatea cu totul neînsemnată de benzină a cerut-o cu un anume scop: să aibă un pretext să vină și a doua zi în acest excelent „punct de observație”. Așa se și întîmplă. A doua zi dimineață spionul reapăru la stația de alimentare...

Numai că degeaba crede Willy că stratagemele lui vor trece neobservate. Un simplu muncitor sovietic, aflat pe aproape, observă numaidecît comportarea suspectă a străinului.

Greu îi vine unui spion pe pămîntul sovietic, e greu să scape neobservat. Dovadă de vigilență a dat nu numai susamîntitul muncitor, ci și un ostaș care a observat scurta fulgerare a obiectivului aparatului de fotografiat, îndreptat asupra coloanei sale militare, ca și căpitanul Volnov, care a băgat a băgat o foială suspectă a acestui „fotoamator” în regiunea deplasării unor unități militare... Vigilența acestor oameni sovietici a fost de mare ajutor organelor securității de stat.

...În fața completului de judecată, cu ochii în pămînt, agentul spionajului american, pregătît și instruit în Berlinul occidental, își mărturisește păcatele. Își recunoaște în întregime vina, arătînd că a fost recrutat în calitate de agent secret și trimis ca turist, pentru spionaj. Își mărturisește

„întă”. Aici, pîndînd momentul prielnic, duse, cu mîini tremurînde, aparatul de fotografiat la ochi și prinse a lua imagini, una după alta... Dar, în spatele său răsări un trimis al securității însoțit de un ofițer sovietic, care de cîteva timp băgase și el de seamă comportarea ciudată a „vizitatorului” străin. MacKenna încercă în grabă să expună pelicula, dar fu împiedicat de cei doi. Așa încît, toate cele opt filme completate de spion în timpul „turneului” său nimeriră nevătămate în mîinile organelor securității. MacKenna a asistat personal, în laborator, la dezvoltarea filmelor sale și în timp ce-și admira „opera”, nu se putu abține de a face următoarea remarcă: „Da, într-adevăr, nu prea seamănă a fotografii turistice...”

...La ora asta Willy ar fi trebuit să se aște în Berlinul occidental și să-și dea raportul asupra activității depuse. Nu de alta, dar șefii săi direcți, așa-ziii Jim și Dyer, și-or fi așteptînd cu nerăbdare discipolul. Sau poate bănuiesc că i s-a întîmplat ceva „neprevăzut”? Oricum, or să mai aibă de așteptat...

Și asta nu din vina lui Willy!

V. Kitain
A. Kozlov

(Text prescurtat. Subtitlurile aparțin redacției).

Visul de aur

A mai rămas doar ceva mai mult de o lună până la deschiderea Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. Programul apărut de curind — plan precis de trecere de la socialism la comunism — este dezbătut cu uriaș interes de masele largi ale oamenilor sovietici. În presa sovietică, problemele practice ale făuririi societății comuniste, devenite prin însăși nouitatea lor patetică și cuceritoare temele cele mai pasionante ale actualității, sint amplu reflectate. Ceea ce la mijlocul secolului trecut încă mai părea să fie un vis depărtat, ceea ce la începutul acestui secol era încă o imagie mirifică a viitorului, a devenit azi, pentru două sute de milioane de oameni răspândiți pe o șesime a planetei, cea mai înflăcărată problemă a contemporaneității, obiectivul lor cel mai cutezător dar și cel mai direct.

Ca să răspunzi la întrebarea „cum va arăta societatea comunistă”, nu mai e nevoie să te adresezi doar imaginației, pentru că în sinul societății sovietice au și început să apară, tot mai numeroase, semnele comunismului, caracteristicile sale novatoare, specifice. Desigur că, mai presus de orice, fiind cele mai evidente, se disting avântul cu totul remarcabil al industriei sovietice, creșterea rapidă a producției și dezvoltarea tehnicii într-un ritm neașteptat încă vreodată de nici o țară. Dar dacă belșugul de produse și ridicarea la cel mai înalt nivel a bunăstării omului vor ilustra forța materială a orinduirii comuniste și vor realiza istorica definiție marxist-leninistă: „fiecare după nevoile sale”, noua morală comunistă, normele de viață comuniste vor ilustra, pentru prima oară în milenara istorie a omenirii, triumful spiritual al comunismului.

Într-un recent articol al Verei Kellinskaia, apărut în revista „Znamia”, cunoscută scriitoare sovietică își așterne câteva extrem de interesante gânduri pe această temă. Ea își amintește, nu fără o legitimă emoție, de un moment remarcabil al istoriei patriei sovietice, de momentul celui dintâi congres al Comsomolului, de când datează vestitul discurs al lui Lenin intitulat „Sarcinile Uniunii Tineretului”. Atunci, cu acel prilej, Lenin a spus: „Generația ai cărei reprezentanți au astăzi cam 50 de ani nu poate spera că va vedea societatea comunistă. Până la înfăptuirea ei, această generație nu va mai exista. Dar generația celor care au acum 15 ani, va vedea societatea comunistă și chiar ea însăși o va construi. Ea trebuie să știe că întreaga sa viață trebuie să fie consacrată făuririi acestei societăți”.

Vera Kellinskaia mărturisește că atunci avea tocmai 14—15 ani și că istoricele cuvinte rostite de Lenin au produs și asupra ei, ca asupra milioanele de tineri sovietici, o impresie de neuitat: „Se ridicau — spune ea — în fața noastră munți de muncă, flăcările bătlăilor și incintarea prefacerilor radicale, iar dincolo de toate acestea, strălucea perspectiva că noi, tocmai noi vom făuri comunismul. Îl vom vedea, îl vom construi și vom trăi în el!” Și Vera Kellinskaia continuă în articolul ei: „Iată-ne acum și pe noi, cei cărora li s-a adresat atunci Vladimir Ilici, iată-ne și pe noi trecuți de vîrsta de cincizeci de ani. Dar ce importanță are! Oricît de greu ne-ar fi fost, am lăsat în urmă munții de muncă și flăcările multor bătlăii prin care am trecut cu cinste. În jurul nostru se întinde o țară socialistă, puternică, construită de noi, ea s-a înfrumusețat ca niciodată și a ajuns la cele mai înalte culmi ale științei, tehnicii și producției. Și iată că acum ne pregătim pentru un nou salt creator, spre comunism și comunismul nu mai este un țel îndepărtat, ci o noțiune concretă, palpabilă, în multe privințe reală...”

Și tocmai de aceste semne concrete ale comunismului vorbește Vera Kellinskaia în continuarea articolului ei, despre câteva întâmplări ce reliefează tocmai apariția și înfăptuirea în viața oamenilor sovietici a unor caractere cu desăvîrșire noi, specifice orinduirii comuniste și numai ei. Scriitoarea Vera Kellinskaia relatează că în numeroase localități, în marile cvartaluri de blocuri moderne, mamele și gospodinele au organizat, prin propriile lor forțe și mijloace, grădinițe de copii pe principii obștești. Femeile fac de serviciu cu rîndul, gă-

tesc, se joacă cu copiii, se plimbă cu ei, se ocupă de educația lor. La această acțiune s-au alăturat — tot voluntar — și studenții institutelor și școlilor pedagogice. La Tallin, a fost creat un consiliu artistic obștesc, din inițiativa arhitecților și pictorilor locali, care se ocupă de continuarea înfrumusețării orașului. Consiliul lucrează voluntar și s-a constatat în scurt timp rolul său important și competent în opera de înfrumusețare edilitară a orașului. Lingă Sevastopol, în golful Kamișov, unde s-a construit un port pescăresc, s-a constituit un soviet obștesc, care activează voluntar, fără nici măcar un singur funcționar salarizat. Acest soviet, în jumătatea de an de la înființarea lui, a realizat numeroase și valoroase acțiuni obștești și a dobîndit o autoritate pe deplin meritată. Fără îndoială că el prefigurează măcar în câteva amănunte participarea obștească la organizarea vieții comuniste în centrele populate despre care vorbește Programul P.C.U.S. Experiența dobîndită în acest caz va fi îmbogățită de șirul celor următoare și viața va impune fără îndoială forma cea simplă și eficientă, în care tot mai multe atribuții ale statului vor trece din competența funcționarilor în minile activiștilor obștești. Comentînd aceste exemple care anunță comunismul în chipul cel mai direct, Vera Kellinskaia spune: „...în această creșterea mișcare obștească este exprimat nu numai un neprecupețit ajutor pentru partid și stat, ci și un mijloc fundamental pentru pregătirea oamenilor în vederea traiului comunist. În pasiunea generală pentru opera pe care și-a ales-o, în munca iubită spre care îl trage inima, în sentimentul sporit al răspunderii personale pentru cauza comună, crește omul comunismului”.

Oamenii sovietici se pregătesc intens, cu entuziasm, pentru apropiatul Congres al XXII-lea al P.C.U.S. Căci acest congres va da pe larg răspuns la cel mai înflăcărat și frumos vis al omenirii, la visul de aur al omului, acela al făuririi orinduirii comuniste.

Petru Vintilă



Încadrîndu-se în întrecerea pentru întîmpinarea Congresului al XXII-lea al P.C.U.S. cu noi succese în muncă, mînerii din sectorul al treilea al minei nr. 12 din regiunea Luganskoe au dat în luna august peste plan 2500 tone de cărbune.

La extrem de bogată — deși cam monotona — antologie a comentariilor burgheze pe marginea marxismului, să mai adăugăm unul:

„Tot ceea ce a prevăzut Marx în legătură cu evoluția economică și politică a lumii s-a dovedit complet nejust”.

Ghiciți, cînd a fost făcută această apreciere? La doi-trei ani după publicarea „Manifestului Comunist”, cînd socialismul științific abia se născuse? Ceva mai tîrziu, în acele decenii ale secolului trecut, cînd capitalismul trecea din faza sa ascendentă în cea imperialistă? Sau poate la începutul secolului nostru, cînd lumea părea pe veci împărțită între trustrurile engleze, franceze, și americane?

Nu, această apreciere nu este nici din secolul trecut, nici din deceniul trecut, nici măcar din anul trecut. Ea a fost publicată acum, în luna aceasta, în zilele acestea, de către „Wall Street Journal”. În legătură cu ce? În legătură cu proiectul de Program al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. Și în deosebi, așa cum mărturisește un alt pasaj din același articol, în legătură cu faptul că „Programul repelă o cunoscută idee: capitalismul trece printr-o perioadă de criză și declin și de aceea comunismul va învinge în întreaga lume”.

Evident, această cunoscută idee nu este de natură să umple de bucurie nici pe cititorii lui „Wall Street Journal”, nici pe comanditarii lui. Ea reprezintă o previziune marxistă asupra evoluției economice și politice a omenirii. — Hai s-o desființăm, și-au propus „băieții” de la gazetă. În acest „nobil” scop, ei au desființat, din aceeași trăsătură de condei, toate previziunile marxiste de pînă acum. Chiar dacă istoria le-a dat cea mai strălucită confirmare.

Dar să presupunem că „Wall Street Journal” e mai tare decît istoria. Iată însă că același ziar, în același articol și în legătură cu același program al P.C.U.S. spune: „Din păcate, foarte mulți oameni sînt de părere că tocmai așa stau lucrurile”. Așa înseamnă așa cum spun marxistii și nu așa cum spune „Wall Street Journal”.

Prin urmare, foarte mulți oameni cred că victoria comunismului în lumea întreagă este inevitabilă. De acești oameni se ocupă și domnul R. Spiwak. El nu este marxist, dimpotrivă, e corespondent la Washington al cunoscutului ziar burghez „New York Herald Tribune”. Ceea ce nu-l împiedică să scrie: „Uniunea Sovietică ne-a întrecut cu sputnicii săi, cu știința și învățămîntul ei ajunse la un înalt grad de dezvoltare, cu Gagarin și Titov. Mulți americani, care nu nutresc nici un fel de simpatie pentru comunism au început să se întrebe totuși dacă viitorul nu aparține cumva comunismului”.

Programului P.C.U.S. îi consacră revista „New Republic”

un editorial în care spune: „Proporțiile și caracterul concret al realizărilor făgăduite explică puternica influență pe care o exercită el (Programul n.n.) asupra țărilor slab dezvoltate... Sute de milioane de oameni care caută exemple concrete se află sub impresia profundă a acestui document”.

Mai departe, aceeași revistă spune: „Perspectiva chiar și numai a realizării parțiale a unor țeluri mărețe — cum ar fi depășirea nivelului producției din Statele Unite — atrage atenția plină de respect a asiaticilor și africanilor”.

Nu numai a asiaticilor și africanilor, am adăuga noi. Domnul Bromfenbrenner nu este nici asiatic nici african, ci american get-beget și profesor la o universitate din Statele Unite. Totuși, cu prilejul unei vizite făcute în U.R.S.S., realizările pe care le-a putut constata i-au atras „atenția plină de respect”. El își împărtășește impresiile într-un articol publicat în revista „New York Times Magazine” în care spune printre altele: „În Uniunea Sovietică se observă un atășament general față de idealurile, țelurile și modul de viață existent. Ascultînd și discutînd cu mulți ruși, am fost surprins de forța și amploarea încrederii pe care o nutresc ei față de orinduirea în care trăiesc. Pretutindeni, oamenii care lucrează într-o ramură sau alta de producție, vorbesc cu entuziasm despre succesele dobîndite. Nu numai

ziarele, ci și cetățenii de rînd declară cu mîndrie americanilor: „Vor trece cîțiva ani și vă vom ajunge din

urmă”. După care adaugă, cu un zîmbet sigur: „Iar peste alți cîțiva, o vom lua cu mult înaintea voastră”.

Prof. Bromfenbrenner recunoaște că orinduirea socialistă „transformă nu numai lucrurile, ci și pe oameni”. El admite chiar că S.U.A. nu pot răspunde cu nimic la chemarea la întrecere pașnică lansată de oamenii sovietici.

Bromfenbrenner nu a citit probabil articolul din „Wall Street Journal”. Altfel ar fi văzut că americanii de la această gazetă au găsit cu ce să răspundă: cu minciuni mai mult decît centenare, cu ridicole încercări de „discreditare” a marxismului, cu o negare în bloc a întregii istorii contemporane.

Wall Street înseamnă pe englezește strada Zidului. În copilăria New Yorkului, acolo se ridica un zid împotriva pieilor roșii. Acum, cînd New Yorkul este bătrîn, Wall Streetul încearcă să ridice un alt zid, împotriva flăcărilor roșii ale comunismului.

Dar comunismul este viitorul întregii omeniri. Și împotriva viitorului nu rezistă nici un zid.

M. Leonte

Strada Zidului

și

neputința ei în fața viitorului

AL 2-LEA CONCURS ȘI FESTIVAL INTERNATİONAL GEORGE ENESCU

Ascultându-l pe Richter

Dragostea publicului pentru un mare artist se supune, firește, legilor dragostei: nerăbdarea, emoțiile, teama fac parte din tributurile ei inevitabile. ...Nu cred să fi fost vreun îndrăgostit de arta lui Richter care să nu se fi temut că apariția sa în cadrul Festivalului „George Enescu” va fi prea fugară pentru a-l îndestula. Se știa că „Burlesca” — lucrare scrisă în tinerețea lui Richard Strauss — nu figurează printre capodoperele genului concertant; se știa de asemenea că durata ei este mică — nici douăzeci de minute. Ce va putea să ne ofere, deci, Richter, după tot ce ne-a împărtășit, cu atita dăruire, în turneele sale precedente?

După concertul din 9 septembrie, „temătorii” s-au liniștit. Mai întâi că „Burlesca” lui Strauss, lucrare cu farmec spontan, scrisă cu îndemănare și strălucire, și-a relevat, grație marii arte a lui Richter, sensuri noi, greu de intuit la primul contact cu partitura; iar cit privește durata ei, Richter s-a hotărât s-o... dubleze, cîntîndu-ne-o încă o dată, de la început pînă la sfîrșit!...

Așadar, patruzeci de minute de Richter și Georgescu. Apariția pentru prima oară la noi, alături, pe podium, a acestor doi mari artiști și prieteni (în Uniunea Sovietică ei au mai cîntat împreună) era menită să ofere aspecte noi ale personalității lor. Și le-a oferit, într-adevăr. Georgescu ca acompaniator într-o lucrare în care orchestra are un rol bogat, Georgescu ca „strausian” universal recunoscut este în „Burlesca” o prezență vie, la fel de tulburătoare ca a solistului.

Iar Richter, care în recitale pare nestăpînit în elanuri și în ineditul nuanțării, știe să se integreze, cînd este bine acompaniat, alături de desăvîrșit în complexul simfonic, încît el și orchestra devin o unitate. Departe de mentalitatea acelor interpreți pentru care posagiile orchestrale sînt o simplă trecere spre cele solistice, Richter, atunci cînd nu cîntă, ascultă cu încordare, replicînd exact în spiritul întrebării, alîindu-se sau opunîndu-se orchestrei, împrumutînd parcă fiecărui instrumentist al ansamblului ceva din personalitatea sa copleșitoare. Cîteva constatări de spectator, care ies din sfera interpretării propriu zise, confirmă și mai mult această impresie: la sfîrșitul concertului, Richter strînge recunoscător mina timpanistului cărui partitura i-a rezervat un rol important; solicitat să biseze, interpretul nu alege o piesă din repertoriul său solistic, ci, încă o dată, lucrarea în care a colaborat cu orchestra și dirijorul... Aceste indicii vorbesc îndeajuns în primul rînd despre omul Richter. Dar poate fi desprins omul de artist? Modestia, această uriașă și rară calitate, care l-a caracterizat și pe marele nostru Enescu, nu este oare una din cheile înțelegerii artei lui Richter?

Să vorbim deci și despre această artă. În „Burlesca” pianistul sovietic este un mare romantic. Aș spune că această constituie o trăsătură caracteristică a întregii sale arte, deși se poate replica pe bună dreptate că în repertoriul său figurează din plin clasici ca Haydn și Mozart, moderni ca Prokofiev și Șostakovič și că interpretarea nu e cu nimic mai puțin autentică. Nu este vorba însă numai de stil — pe care Richter îl respectă întotdeauna cu strictețe. Paleta culorii, dărnicia nuanțelor, impetuoșitatea ritmică, robustețea visătoare se pot face simțite — desigur sub forme specifice — în cea mai mare parte a lucrărilor pe care le interpretează.

Fantezia liberă din „Burlesca” ai cărei titlu definește tocmai caracterul ei capricios, abundența contrastelor, a scos din plin la iveală această trăsătură a lui Richter. Pianissimo-uri blinde, atacuri furioase în forte, scripuri de ironie, efuziuni patetice — iar prin toate fiul roșu al unei muzicalități desăvîrșite și echilibrate care dă o perfectă unitate discursului muzical. Tehnica?... Ea nici nu mai e pomenită în cronicile despre Richter, urechea se declară învingătoare din primele clipe și refuză să mai urmărească analitic uluilor mecanism. Richter însuși uită că tehnica cere efort, iar ascultătorul, la rîndul lui, uită că arta cere tehnică...

Acest fenomen este foarte rar în muzică, dar fîcătă că el există! Iar noi, îndrăgostiții de Richter, îl reîntîlnim, mereu același și mereu uimitor prin nouțtea lui neverosimilă. Nu exagerez deloc afirmînd că atunci cînd fiecare dintre noi își va recapitula momentele însemnate ale vieții, printre ele va figura de bună seamă faptul că l-a ascultat, și nu numai o dată, pe Sviatoslav Richter.

Ionel Hristea

Preludiul acestui concert simfonic l-au scris strungurile în mișcarea lor accelerată și ciocanele pneumatice dăltuind în metal combine. Sunetul de sirenă — simbolic apel de muncă de creație — a marcat luni după amiază la uzina „Semănătoarea” nu numai începutul unui nou schimb, ci și chemarea de a petrece două ore pe arpile muzicii nemuritoare, împreună cu prietenii dragi.

Uzina, în metaforele folosite de reporteri, este deseori numită simfonia muncii. De astă dată, cu concursul Orchestrei Radioteleviziunii sovietice — aflate în București cu prilejul Festivalului „Enescu” — din interiorul uzinei s-au înălțat și acordurile unei simfonii veritabile. Legătura dintre metaforă și faptul real, nu este firește întîmplătoare. Seta de cultură și de frumos atît de caracteristică muncitorului zilelor noastre — ne spune electricianul Radu Constantin — este izvorul atracției tot mai mari pe care o simțim pentru muzica simfonică, mijloc minunat de exprimare a sentimentelor noastre.

În această uzină s-a încetățenit o adevărată tradiție. Orchestrele simfonice ale Filarmonicii, Radioteleviziunii romine, Cinematograful, au poposit de nenumărate ori aici, prilejuind auditorilor, creatori de combine, apropierea de un alt domeniu de creație — muzica simfonică. De astă dată evenimentul a avut o particularitate de seamă: s-au adunat ca într-un focar pasiunea pentru fru-

mos, creație și muzică și sentimentul cald al prieteniei față de oaspeții sovietici. Aplauzele furtunoase, entuziaste au fost adresate deopotrivă străluciților interpreți ai Rapsodiei II-a de George Enescu, poemului Don Juan de Richard Strauss, Simfoniei a V-a de Ceaikovski cit și prietenilor noștri cei mai buni, oamenilor sovietici.

Concertul simfonic prezentat de Orchestra Radioteleviziunii sovietice sub bagheta lui Ghenadi Rojdestvenski a fost așteptat și ascultat de muncitorii și tehnicienii uzinei „Semănătoarea” ca un adevărat eveniment. Cei mai mulți auditori (printre ei se numără inginerul Ion Dimitriu, lăcătușul Ion Vărzaru, mecanicul Dumitru Buruiană, ajustorul Andrei Dumitru și alții) au venit împreună cu familiile.

„Reîntîlnirea cu Enescu, cu creațiile reprezentative ale lui Ceaikovski și Strauss în interpretarea caldă a orchestrei a fost minunată”, ne spune entuziast inginerul Dimitriu. „Minunată a fost și posibilitatea de a-i cunoaște pe solii artei sovietice”. Cînd directorul clubului Gheorghe Pirvu a adresat oaspeților cuvinte entuziaste de mulțumire, întreaga asistență a aprobat aplaudînd îndelung. Concertul orchestrei Radioteleviziunii sovietice la uzinele „Semănătoarea” s-a transformat nu numai într-un eveniment muzical de prim rang, ci și într-o emoționantă manifestare a prieteniei romîno-sovietice.

I. A.

De vorbă
NAZIB JIGANOV:

„Aici la București străini descoperă un genial”

Nelipsit la toate audițiile, concursurile și manifestările Festivalului, Nazib Gaiganovici Jiganov, artist al poporului al U.R.S.S., rectorul Conservatorului de muzică din Kazan, Laureat al premiului Stalin și secretar al Uniunii Compozitorilor din R.S.S.A. Tătară, nu așteaptă multe „provocări” spre a începe o discuție muzicală.

— De multă vreme mă gîndesc să scriu un balet. După o călătorie pe care am făcut-o în China m-am întors cu subiectul pe jumătate încheiat.

— De ce numai pe jumătate?

— Fiîndcă libretul se întemeiază pe

două legende tătară.

— Iar muzica? — În privința vizionării și a baletului românesc pe deplin cu mine, meu poem ca o orchestră de Jora), cu o extrem de co (asa cum a rălicul”).

— Deci a realizări pozitive creatoare?

— Fără îndoială, din cele mai preocupau, nu triu problemelor frămîntă pe t

— Dezvăluit pețele principale tătare.

— De la început cizare: muzica după Marea E în 1917, la na cian profesion zica instrument afirmarea muz din Kazan s-a (războiul încă mai virsinc ca

— Ați avut, spre a ajunge voltare. Baletu și cele opt op fond artistic p rone. Cum a de viguroasă tătare?

— Ca o exp mi-l lasă acum București, oasp creator genial, mul universalu ce ar părea u

— Cred că p imaginea se v veji asculta m temporană.

— Imagine chiar după p la Uniunea Co tru pînă al tî și mă ier se convins asupra mîni merg pe Enescu.

— Care sînt dv.?

— Am terminat „Djalil”, scrisă zăn omorit de poemul vocal. Acum, abia a pornesc lucrul vat la... Bucure

S-AU CALIFICAT ÎN ETAPA A DOUA.



NIKOLAI NIKOLAEVICI ZABAVNIKOV
vioară



NINA MIHAILOVNA BEILINA
vioară



IURI ANT

oaspeții
creator

na chineză și cealaltă

uzicii, m-a ajutat mult
lului mixt de operă și
Aici m-am convins
buie să arate viitorul
ic: spiritual și spumos
tocmai ca „La piață”
dezvoltări tematice și
at ca idee muzicală
Zeno Varca în „Pricu-

lucrările noastre ca
e drumul căutărilor

Mărturisesc că Festi-
ajutat să rezolv una
cate probleme ce mă
es că la mine în pa-
micii contemporane ne

vă rog, citeva din as-
ale muzicii contempo-

buie să vă fac o pre-
tă tatară s-a născut
e din Octombrie. Până

existat nici un muzi-
eligia interzicea mu-
iar țarismul nu dorea
tătare. Conservatorul
at la 13 aprilie 1945
se terminase), iar cel
Mor... sint eu!

ndoielă, mari greutăți,
adiul actual de dez-
Farit Iarulin „Șurale”
le dv. reprezintă un
al creației contempo-
preciată prezența atît
lii muzicale naționale

Același efect pe care
ea lui Enescu. Aici la
răni descoperă un
de fapt, a găsit dru-
muzică prin folclorul
ment local.

stirșitul Festivalului
mplia armonios, căci
muzică românească con-

conturat-o în mare
rptămină. Audia de
torilor, concertul pen-
i Valentin Gheorghiu
e operă, balet m-au
adevăr: creatorii ro-
și drum sănătos ca și

mai noi lucrări ale

de a opta operă,
textul poetului parti-
pitorii hitleristi) și
mic „Lacul Pazelet”
reintarcerea ca să
letul ce l-am definiti-



VICI MAZUROK
nto
sene de HARITON



GHENADI ROJDESTVENSKI:

„Enescu și-a găsit un
drum personal”

Reîntîlnirea cu Bucureștii a fost
emoționantă. Tînărul dirijor urcase
în 1953 pe estrada Ateneului cu pri-
lejul celui de-al IV-lea Festival mon-
dial al tineretului și studenților, cînd
condusese orchestra simfonică a Con-
servatorului din Moscova. Acum
însă nu se putea descurca prin orașul
pe care îl cunoștea, dar nu-l mai
recunoștea.

— Am pornit într-o direcție știută
și am fost îndreptat spre un loc ne-
cunoscut. Emoția se amplifică treptat,
treptat. Imaginați-vă că apar într-o
sală necunoscută (și eu mergeam la
sigur că e Ateneul!), că dirijez Enes-
cu în patria lui și mai ales că
Simfonia I reprezintă pentru noi toți
o primă audiație.

Fără protocol, am pornit o discuție
pasionantă despre Enescu și partitura
ce avea să o tîlmăcească a doua zi.

— Am simțit multe greutăți în in-
terpretare la început. Nu atît de scri-
tură propriu zisă, cît mai ales de
echilibrul sonor, de relieful a con-
ținutului, de punere în valoare a mul-
tiplelor reminiscențe tematice ce apar
la tot pasul...

— Fiindcă în acea etapă, Enescu
era stăpînit de frumusețea contra-
punctului pe care se străduia să-l
ducă pe o nouă treaptă...

— De altfel i-am studiat amănunțit
Octetul pentru coarde și Dixtuorul
pentru suflători, lucrări contemporane
cu Simfonia I, spre a-i sesiza cele
mai mici intenții și mi-am procurat
partiturile și discurile.

— Cum apreciați creația lui Enescu
în general?

— Vă răspund printr-o propunere:
faceți-mi rost de partiturile celorlalte
trei simfonii, mai ales a celei de cam-
eră, și-mi iau răspunderea să le
prezint pe toate în concertele mele
din stațiunea viitoare!

— Dar Simfonia în Mi bemol pe
care o dirijați în actualul Festival?

— Există foarte multe lucruri de
spus și timpul nu ne îngăduie. Eu vă
propun să o ascultați și veți descifra
sensuri care mie personal mi s-au pă-
rut noi, inedite.

— De pildă?

— Fiindcă nu mă cruțați (așa sint
toți ziaristii!) am să încerc. Din do-
cumentarea muzicologică întreprinsă
înainte de a mă apuca să lucrez prac-
tic cu formația, am găsit numeroase
voci ce vedeau în Simfonia I drama-
tisme beethoveniene, reminiscențe
brahmsiene, procedee orchestrale
straussiene ș.a. Eu însă nu sint de
acord cu aceste păreri: în lucrarea
lui Enescu nu răsună compozitorii
amintii mai sus, ci epoca sa. Toc-
mai aceasta îi conferă originalitatea
care a salvat-o din noianul simfoni-
lor de pasișă post-romantică. Enescu
și-a găsit un drum personal, vorbește
o limbă muzicală care era proprie
marii muzici de la începutul veacu-
lui.

— Care sint acele momente de
inedit despre care aminteați și cum
le-ați pus în lumină?

— În primul rînd, la această sim-

fonie dirijorul nu trebuie să bală mă-
sura, ci să urmărească linișoarele
melodice care se strecoară cu nease-
muită „dibăcie” prin stuful orches-
trației, să sublinieze materialul tema-
tic excepțional de suculent, de divers
ca prezentare, de variat ca paletă
orchestrală.

— Un exemplu?

— Cel mai caracteristic mi se pare
finalul: acesta este chintesență de
tematică, un „bloc” masiv, unde totul
trebuie să apară grandios fără a scă-
pa nimic din strălucirea multilaterală
a briliantului!

A doua zi, am trăit într-adevăr sur-
priza unei interpretări excepționale.
Ghenadi Rojdestvenski l-a tîlmăcit
pe Enescu surprinzător. Partea doua
mai ales (Lento) a cunoscut o efu-
ziune lirică de o consistență remar-
cabilă. A părăsit total bașcheta și, cu
o gestică de rară expresivitate, a
„scos” toate acele „reminiscențe te-
matice” de care vorbea. Finalul a
sunat măreț, impresionant. Poți să nu
fii de acord cu unele explozii prea
„deschise” ale suflătorilor de alamă,
dar cînd ele servesc linia mare —
acel crescendo vizibil urmărit de diri-
jor — totul devine acceptabil, rezerve
le dispar.

Am reșăsit nu numai un dirijor
care l-a înțeles pe Enescu, ci o între-
gă orchestră ce l-a îndrăgît pe Enes-
cu. Dăruirea și înțelegerea caldă a
muzicienilor-oaspeți, rîmîn un omagiu
sincer al orchestrei Radioteleviziunii
sovietice, care ne-a emoționat prof-
fund.

Părăsind discuția enesciană ne-am
continuat „incursiunea” în planurile
de viitor ale tînărului maestru (nu
are decît 30 de ani și este artist
emerit al R.S.F.S.R., dirijor la Bolșoi
Teatr).

— Ce veți dirija în stațiunea vii-
toare?

— Pentru mine stațiunea nu mai e
„viitoare”. Am început-o aici, la
București. Plec de la dv. în Ungaria
la Festivalul muzical „Liszt-Bartok”,
după aceea voi conduce orchestra
„Lamoureux” din Paris, încheindu-
mă călătoriile peste hotare cu cîteva con-
certe simfonice la tradiționalul Festi-
val de la Edinburgh (Scoția).

— Și în patrie, ce preșăliți nou?

— La 15 octombrie 1961 prima au-
diație a Simfoniei a XII-a de Șostako-
vici, lucrare scrisă în memoria lui
Lenin. Este o mare frescă simfonică
în patru părți, ce se execută fără
pauze între ele. 40 de minute de
muzică continuă!

— Dar din creația compozitorului
dv. preferat, Serghei Prokofiev?

— Simfonia II-a, a III-a și a IV-a.
Ultimele două le-am înregistrat re-
cent la Moscova, iar acum le pregă-
tesc pentru audiație publică.

— Alte noutăți?

— Dacă nu veți scrie despre acea-
sta în revistă vă dezvălui un secret:
plănuiesc un concert de muzică ex-
clusiv românească la București!

Un lucru ca acesta însă nu se tăi-
nuiește, cu toate riscurile indiscreției.

IVAN PETROV:

„Școala romînă de
canto se ridică la un
nivel european”

„O discuție cu marele bas Ivan
Petrov nu poate începe decît
cu un subiect ce-l pasionează”, —
mi-a spus un coleg văzîndu-mă că
dau țircoale juriului de canto de la
Ateneu din care face parte, spre
a-i lua un interviu.

— Și ce anume îl pasionează
afară de muzică?

— În primul rînd natura. Ar călă-
tori mii de kilometri prin păduri și
pe munți, pe margini de lacuri și pe
șosele.

— Dar cum își satisface setea a-
ceasta?

— Simplu: cu mașina. E a doua
pasiune.

— Mai are și altele?

— În tinerete i-a plăcut mult spor-
tul. Juca în echipa de volei a clu-
bului Lokomotiv din Moscova. A-
cum însă, nu-i mai permite timpul.

— Văd că le știi pe toate. Eu am
să-i răscolesc interesul cu cea mai
apropiată pasiune: muzică.

— Și fără prea multe rezerve (este
un om volubil, cuceritor) am pășit
la un subiect ce nu
putea să-i fie de-
parte de inimă:

— Cum l-ați in-
drăgît pe Boris
Godunov, cum ați
lucrat la realizarea
acestui rol?

— De la început
trebuie să spun că
istoricii m-au pus
în incurcătură. Bo-
ris — zic ei — a
fost un om mic de
statură, iar eu sint
cit... un munte!
Apoi, portretul fizic
și moral mi-a apăr-
ut foarte contra-
dictoriu. Nici pînă
azi de pildă, nu se
știe precis dacă a
fost sau nu, un a-
sasin.

— Și atunci spre
ce izvoare v-ați in-
dreptat?

— Spre muzica
lui Mussorgski. A-
cest compozitor a
dat mult de la
el. El a creat acea
figură monumen-
tală a lui Boris. Unii
bași — printre ei
era și Șaliapin —
il concep pe Boris
monumental, prin
puternice efecte
teatrale, gesturi
multe și largi, figură statuară...

— Și d-voastră?

— Eu încerc să redau totul prin
omenesc, printr-o mare economie a
mijloacelor, printr-o creștere con-
tinuă a personajului către finalul o-
perii, printr-o inflexiune vocală
proprie ce o amplifică pe anumite
„cuvinte-cheie” ce-mi dezvăluie ca-
racterul de conducător tiran.

— De exemplu?

— În scena morții. Eu nu pun ac-
centul pe teatral, pe zgomotul că-
derii sau pe plastica rostogolirii
trupului pe treptele tronului, cum
s-a statonicit în diversele montări.
Am un moment culminant ce lumi-
nează țaria omului-stăpînit: pră-
bușit de moarte, mă ridic cu o ul-
țimă sforțare, și le arunc în față bo-
ierilor replica: lată țarul!

(Am înțeles concepția lui Ivan
Petrov asupra lui Boris Godunov în
seara următoare la spectacol și am
preiuit tocmai strădania artistului
de a nu falsifica o clipă omul.
Realismul eroului l-am trăit din plin
mai ales în tabloul halucinației:
nimic forțat în gesturi, familiar în
legăturile sale cu Xenia și Feodor,
dar intransigent cu Șuiski — dușma-
nului său de moarte. Chiar și pronun-
ția numelui (cu un șuierat prin-
tre dinți) trăda ura țarului față de
necredinciosul sfetnic.

Marea calitate a interpretării lui
Ivan Petrov constă în măiestria ex-
punerii recitativului vocal: naturale-
țe, sensibilitate, expresivitate. Parcă

nu depune absolut nici un efort.
Cu o simplitate rară în gesturi,
completează mimica feței. Și totuși,
— Boris — Ivan Petrov are o monu-
mentalitate impresionantă care se
revarsă în sală de la prima replică.
De aceea, greu vom putea uita ma-
gistrala sa creație de duminică tre-
cută din sala Teatrului de Operă
și Balet).

O sonerie a anunțat juriul să-și
ocupe locurile fiindcă pauza a luat
sfîrșit și se reia concursul de canto
de la Ateneu. Am sărit repede la
întrebarea ce nu mai suportă prea
multe explicații suplimentare:

— Ce proiecte de viitor aveți?

— Pregătesc rolurile principale în
operele Rusalca de Dargomijski și
Logodnica țarului de Rimski-Korsak-
ov. În februarie 1962 voi susține
la Paris două spectacole cu opera
Faust de Gounod, voi da cîteva
concerte și voi reveni în patrie spre
a-mi satisface o veche dorință: un
turneu de concerte în provincie.

Luîndu-și carnetul de însemnări și

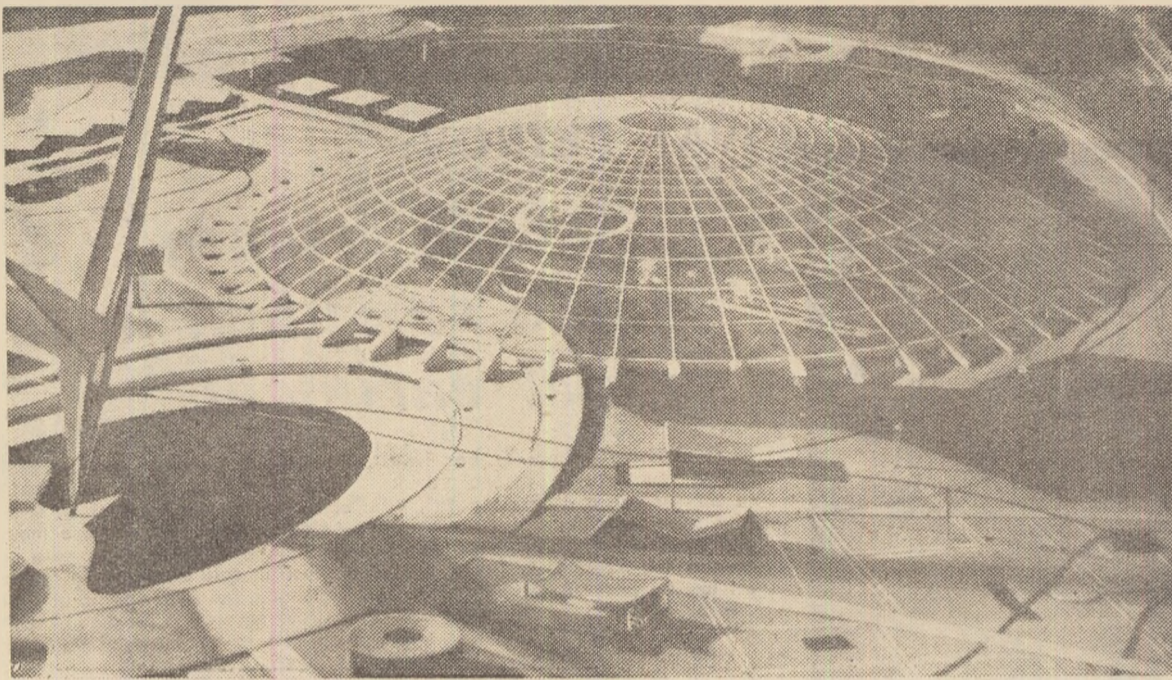


Ivan Petrov în rolul lui Boris Godunov.

îndreptîndu-se spre loja Ateneului,
Ivan Petrov mi-a mărturisit:

— Mă pasionează întrecerea tîne-
rilor cîntăreți. Aveți o generație de
mare viitor, iar școala romînă de
canto se ridică la un nivel euro-
pean. Concursul „Enescu” va fi cu-
rînd o „carte de vizită” mondială
pentru genul vocal, unde nu prea
există întreceri de asemenea am-
plioare. De altfel, tot festivalul
care asist are un ecou deosebit în
sufletul meu, văzînd cît face regimul
dv. democrat-popular pentru acest
domeniu și cu cîtă însuflețire par-
ticipă tot poporul la manifestările
muzicale. Voi pleca cu impresii de
neuitat din minunata și ospitaliera
dv. țară, revenînd ori de cîte ori voi
putea, fiindcă am legat prietenii
trainice. Și unde oare te simți mai
bine decît între prieteni adevărați?
Iată de fapt ce a realizat festivalul
dv. mai presus de muzică, impli-
nînd totodată mesajul major enes-
cian.

Interviuri luate de
VIOREL COSMA



Întă proiectul prezentat de arhitecții Rubanenko, Rozanov și alții

IDEI, IDEI, IDEI...

Vara anului 1967. O dată îndepărtată. Da, dar nu pentru epoca noastră plină la tot pasul de realizări uimitoare în domeniul științei și tehnicii, bogată în evenimente social-politice cu profunde semnificații pentru viața popoarelor! Există un oraș și în acest oraș, nenumărate colective de creatori care discută despre vara anului 1967 în termenii concreți ai planurilor schițate cu precizie pe hirtia de calc, cu cifre și date, de multe ori definitive.

Orașul se numește Moscova și colectivele respective de creatori se ocupă intens de Expoziția universală care-și va deschide porțile atunci când se vor împlini 50 de ani de la instaurarea Puterii sovietice. Numeroși arhitecți și ingineri și-au unit eforturile pentru a prefigura liniile viitoarei Expoziții, intruchipind în planurile lor deviza acesteia: „Progres și pace”.

Recent s-au încheiat lucrările concursului pentru organizarea și planificarea teritoriului Expoziției. Peste 30 de colective de creatori și-au prezentat proiectele în fața juriului. Rezultatele nu sînt încă cunoscute. Dar putem prezenta cititorilor noștri câteva proiecte care se evidențiază prin originalitatea lor, oferindu-ne o imagine generală a ceea ce va fi Expoziția universală de la Moscova.

Fantezie creatoare

Numeroși concurenți și-au axat proiectele pe ideea utilizării optime a condițiilor naturale. Aceste proiecte situează diferitele sectoare și pavilioane de-a lungul unor lacuri artificiale, coline și briuri de pădure, obținându-se astfel un cadru foarte pitoresc, plăcut și intim.

Alte proiecte se bazează pe schemele mijloacelor de transport, cum ar fi de pildă o elipsă sau un zig-zag de monorailuri suspendate.

Un grup de arhitecți a alcătuit un proiect potrivit căruia planificarea teritoriului Expoziției trebuie să urmeze schema rotației planetelor sau a sputnicilor. Pe orbite sau la întretăierea lor — urmează a fi dispuse planetele, adică pavilioanele principale.

Un proiect deosebit de original este acela care are ca idee centrală amenajarea Expoziției ca o hartă a lumii, cu continente și oceane. Astfel, pe locul Americii va fi construit pavilionul S.U.A.; în preajmă pe o insulă

— pavilionul Cubei; într-un colț îndepărtat — pavilionul Australiei. În centru, „un ocean”. O variantă a acestui proiect presupune crearea unui mare lac artificial. Pe una din laturile lui se vor afla țările socialiste, iar pe cealaltă — țările capitaliste. Peste lac vor fi construite trei poduri care vor lega simbolic pavilioanele celor două grupe de țări.

Arhitecții B. Rubanenko, E. Rozanov, A. Stepanov și alții au alcătuit un proiect care prevede o piață circulară de 300 metri, cu un rezervor de apă în mijlocul ei. Piața este așezată într-un amfiteatru și pe laturile ei sînt stații de mașini și autobuze, chioscuri, scări și escalatoare. Deasupra pieții, sprijinindu-se pe doi piloni și pe o orbită în formă de elipsă, — un glob strălucitor de 180 m. În jurul pieții se organizează întreaga compoziție arhitecturală a Expoziției.

Expoziția-inel

Proiectul aparține arhitecților V. Voskresenski, G. Lebedev, S. Mișarin și A. Samsonov. În centrul Expoziției urmează să se afle pavilionul U.R.S.S. în formă de inel, cu un diametru de 1.000 metri. El va fi plantat pe suporturi oblice din beton, reuniți de trei rânduri de galerii-platforme. Platformele vor adăposti pavilioanele diferitelor republici sovietice și diferitele ramuri ale economiei U.R.S.S. După închiderea Expoziției, cu ajutorul unor amenajări secundare, pavilionul urmează a fi transformat într-o uriașă grădină de iarnă — loc de odihnă pentru moscoviți.

Proiectele pentru Expoziția universală de la Moscova, în fața juriului

În jurul acestui pavilion vor fi grupate pavilioanele celorlalte țări socialiste, precum și cele ale țărilor capitaliste. La intrare în incinta Expoziției se va deschide „Piața păcii și progresului”, în jurul căreia vor fi dispuse pavilioanele internaționale.

Teritoriul Expoziției va fi străbătut de trei alei în formă de raze, care vor atinge sectoarele principale, de o șosea automobilistică inelară, de un sistem de căi suspendate și de un mare număr de drumuri pentru electrocare.

„În jurul mesei rotunde”

După cum se poate constata și din subtitlu, autorii proiectului s-au străduit să exprime astfel ideea fundamentală a Expoziției „Progres și pace”. Arhitecții de la Institutul „Mosproiekt”: I. Belopolski, N. Ullas, E. Vulîha și alții au prevăzut în centrul Expoziției o estacadă inelară, suspendată pe coloane de beton. Deasupra estacadei sînt dispuse, după principiul geografic, pavilioanele țărilor participante. Această așezare semnifică ideea egalității între țări, în jurul mesei rotunde.

Sub estacadă se află zona pentru deservirea și odihna vizitatorilor, cu restaurante, cafenele, magazine, cinematografe. Tot sub estacadă ar urma să se construiască un monorail cu o viteză de 40 de km. pe oră, avînd stație la fiecare 400 de metri. Pe console, se vor instala trotuare rulante.

Pavilionul principal al U.R.S.S. urmează să fie construit în lăuntru inelului, în formă de cupă, cu un diametru de 700 de metri. Acoperișul pavilionului va avea o formă concavă, asemenea oglinzii unui mare telescop, și va putea recepționa imagini televizate de pe un sputnik și chiar de pe alte planete. Imaginile vor fi proiectate pe un ecran uriaș, cu un diametru de 200 de metri. — „Sferorama”. Imaginile sferoramei vor putea fi vizionate concomitent de 10—15.000 de spectatori.

Am înfățișat până acum doar câteva dintre proiectele prezentate la concursul pentru Expoziția universală de la Moscova din anul 1967. Juriul încă nu s-a pronunțat. Dar din cele relatate se poate spune de pe acum că viitoarea Expoziție universală va fi o realizare unică prin proporții, fantezie și bun gust.

V. Dascălu

Pregătiri, teste, examene...

Pentru a deveni cosmonaut

Zilele trecute presa sovietică a publicat ample articole consacrate celui de-al doilea zbor sovietic în spațiul cosmic. Rezultatul principal și cel mai important al zborului întreprins de Gherman Titov pe bordul navei „Vostok-2” constă în aceea că s-a făcut dovada menținerii pe deplin a capacității de muncă a omului în tot cursul zborului, care a depășit 25 de ore. Examenul medical făcut după zbor a arătat că starea fizică și psihică a lui Gherman Titov era normală. Potrivit datelor subiective și obiective, atît în cazul lui Iuri Gagarin, cit și în cel al lui Gherman Titov, zborul pe porțiunea activă, pînă la plasarea pe orbită, nu a avut consecințe neplăcute asupra cosmonauților. Imponderabilitatea îndelungată a fost suportată bine de Titov și n-a dat naștere la nici un fel de tulburări de ordin patologic.

Sînt nenumărați factorii care au determinat obținerea unor asemenea rezultate excepționale. În cele ce urmează ne propunem să ne ocupăm de unul din ei, anume de pregătirea cosmonautului.

Această problemă științifică extrem de dificilă a fost soluționată cu succes de oamenii de știință sovietici. Cu ajutorul lor, Iuri Gagarin și Gherman Titov au fost pregătiți pentru săvîrșirea faptei lor eroice fără precedent. Medici, psihologi și alți oameni de știință au elaborat un întreg sistem de teste (întrebări și răspunsuri), cu ajutorul cărora a fost verificată sănătatea, cunoștințele și nivelul de dezvoltare intelectuală a piloților care urmau să devină cosmonauți.

În legătură cu aceasta, revista sovietică „Nauka i jizn” publică în ultimele două numere un interesant articol semnat de I. Maximov. Autorul insistă asupra condițiilor obligatorii pe care trebuie să le îndeplinească un candidat la profesia de cosmonaut.

Este îndeobște cunoscut că navele cosmice sînt dirijate de aparate automate. Cu toate acestea cosmonautul trebuie să fie pregătit și pentru situații imprevizibile. În momente cînd trebuie să acționeze rapid și hotărît, este de mare folos deprinderea de a aprecia „automat” minutele, de a „simți” curgerea ritmică a secundelor.

Această deprindere poate fi formată cu ajutorul unui cronometru obișnuit. Urmărind secundarul ceasului, cel care se antrenează trebuie să socotească în gînd un anumit interval de timp, de pildă 20, 30, 40 de secunde. Apoi, el repetă exercițiul fără cronometru, stînd în fotoliu, mergînd sau sîrînd.

Examenul minuțios al vederii este o condiție importantă pentru selecționarea piloților cosmonauți. Pentru a înțelege mai bine acest lucru să ne amintim cît de precis și de plastic a descris Iuri Gagarin Pămîntul, văzut de la bordul navei satelit. „Pămîntul îmi bucura privirea cu coloritu-i bogat. Era înconjurat de o aureolă albăstruiie, diafană, care se întuneca treptat, căpătînd culoarea peruzelei, spre vină și violet, pentru ca pînă la urmă să sfirșească cu negrul ca de tăciune al cerului”. O asemenea descriere nu o putea face decît un om cu un ochi exercitat și cu o bună memorie a „culorilor”. În cartea sa „Drumul în Cosmos”, Gagarin își amintește că medicul oftalmolog a fost primul specialist din comisia medicală, care l-a examinat în vederea candidaturii pentru profesia de cosmonaut. Același examen l-a trecut Gherman Titov, ca și cosmonautul nr. 3 și toți cei care se pregătesc pentru zborul în Cosmos.

S-a acordat o deosebită atenție controlării modului de percepere a senzațiilor vizuale. Oamenii de știință sovietici au elaborat metode de cercetare a sensibilității ochiului față de diferitele culori. Cu ajutorul tabelelor policromatice ale profesorului E. B. Rabkin se pot determina chiar și cele mai neînsemnate abateri în ce privește perceperea culorilor, se pot stabili principalele forme și faze ale daltonismului.

Tabelele lui Rabkin cuprind o serie întregă de game cromatice cu ajutorul cărora sînt evidențiate tulburările de sensibilitate la culori.

În cursul antrenamentelor, viitorii cosmonauți au fost obișnuiți cu cele mai complicate condiții de zbor. Întă o pildă. Două avioane zboară, unul în fața altuia. Unul din piloți și-a desprins privirea de pe aparatele de bord, pironind-o asupra avionului din față. În clipa aceea avionul lui își schimbă direcția. Pilotul aude în căști semnale suplimentare de control și de precizare a direcției. Ce se întimplă mai departe? Aviatorul are senzația că singele îi năvălește în cap și că i se „tulbură mințile”. Cauza? Complicarea condițiilor de zbor. Dar starea aceasta nu durează mult. Curînd, condițiile de zbor revin la normal și pilotul se simte din nou stăpîn pe sine. Pentru a menține direcția de navigație, pilotul trebuie să urmărească avionul din față și în același timp să nu piardă din ochi indicațiile aparatelor de bord. În plus, el nu trebuie să piardă din vedere că putea primi comenzi și de pe Pămînt. Atenția lui trebuie să funcționeze concomitent în toate aceste trei direcții.

Pilotul cosmonaut se poate lovi de situații și mai complicate. De aceea e necesar să se cunoască din timp dacă este sau nu capabil să îndeplinească simultan un complex de operațiuni, indiferent de obstacolele ce se ivesc.

Navele cosmice reprezintă o concentrare de cele mai perfecționate mijloace tehnice, telecomercanice și automate. Cum se poate verifica dacă viitorul cosmonaut dispune de cunoștințele necesare folosirii acestor mijloace?

În mod obișnuit testele urmăresc să stabilească dacă cel supus probei poate determina după o schiță principiile de funcționare a unui mecanism sau altul, dacă în mîntea lui se formează o reprezentare corectă a funcționării mecanismului și a eventualelor lui defecțiuni.

Testele amintite permit să se cunoască numai unele însușiri ale viitorilor cosmonauți. De aceea, selecționarea include un întreg complex de exerciții medicale și psihologice. Și asta nu e încă totul. Cosmonauții trebuie să fie oameni cu multă voință și curaj

S. V.

Gorlov mări viteza. Se nedeja că mai are mult
pretăcându-se că doarme. Era sret, puceusul !
iar cind se intoarse văzu că Iurka închisese ochi,
trei ruble, o ocară pe una pentru bannota ruptă,
opri, le ajută să coboare, le luă ca de obicei cite
gerindu-i soferului să oprească la răspritie, Gorlov
Femeile din camion bătută în acoperişul cabinei,
să se tragă neobservat mai la o parte.

— N-am avut — spuse sopit Iurka si încerca
— Al avut.
— N-am avut.

— Ştiu că n-ai — spuse sever Gorlov. — Dar ai
ştirse nasul cu minca. — N-am tăia.

— Tatăl meu ? — întreba speriat băteşul şi-şi
— Unde-i tarcă-tu, te-am întrebat ? — ziera el.
uită, e cit o schioapă, da-i îngimătat foc !

Asta îi scoase cu totul din sărite pe Gorlov : ia te
Iurka tăcea ca şi cum nu lui i se adresa soferul.
tatal ?

— Hm... — se încrunta Gorlov. — Dar unde fi-
să spuna un cuvint.

că brobada îi stinţena, dar îndura chinul fără
Iurka tăcea de parca nici n-ar fi auzit. Se vede
lende.

tate Gorlov — şi să-şi trimită barbatul după bu-
— Spune-i mamei tale să se mărite, zise cu rău-
s-a întâmpiat așa, fie...

nu-i totuna prin ce mijloace cîştigi banul ? Dacă
Dimova îi promisese o răsplată. La urma urmei,
cătarea unei soluţii convenabile, dar îşi aminti că
tru al minciunii. Incepu să-şi frăminte minţea în

7

2

ANATOLI KUZNEŢOV

IURKA

Pe drumul dospit de ploii, înainta un autocamion.
Deasupra, învelite cu rogojini şi saci şi ghemuite
una într-alta, se aflau patru colhoznice, iar în ca-
bină — soferul Gorlov şi Iurka, un pasager în vîrstă
de şapte ani.

Timpul era tare mohorit. Un sfîrşit de vară
ploioasă. De două săptămîni ploua într-una, o ploaie
deasă şi monotonă. Mulţi începuseră să se teamă
pentru recoltă.

Mihail Gorlov era un om dificil. I se dusese de
mult faima de beţivan, bătăran şi cinic. Deşi îm-
plinisese treizeci şi trei de ani nu devenise nici mai
serios, nici mai înţelept şi nici măcar nu-şi găsise
răgaz pentru însurătoare.

Şi cind te gîndeşti că înainte vreme fusese şi el
un băiat de treabă, deschis la suflet, căpetenia unei
cete de cheflii din sovhoz. Dar anii trecuseră. Prie-
tenii lui s-au aşezat pe la casele lor. Gorlov s-a în-
scris la o şcoală tehnică, pe care a abandonat-o

moşteră ceremonioasă. Aici, în rînduri lungi, atîr-
la etajul al doilea, unde dormea o linşte şi o at-
caşi ca de sărbătoare. Dar Gorlov îi tîri pe Iurka
şi mai erau nişte băieţi şi fetiţe din lemn, îmbră-
caltat şi nişte papuşi ; doi crocodili mincau găloşi
razinul copillor" se dădeau în leagăn motanul în-
Ma-
In vitrina unui magazin mare, cu două etaje, "Ma-
mîna, gonind ca un cal.

la aceste minunatii, pentru că Gorlov îi tîra de
Dar Iurka n-avea cind sa privească cum se cuvine
deau bilete de loterie, îngheţată, plăcintă, baloane,
maşinilor, oarmeni şi casele ; pretutindeni se vin-
astăfălitului umezit de ploaie se reflectau siluetele
Centrul oraşului era pestrit şi zgomotos. Pe Iurca

3

asupra lui.
amîntindu-şi cum se năpustise, la început, soferul

De asta dată îşi dădea seama de superioritatea sa,
— Pentru puţin — îi răspunse indiferent Iurka,
— Ei, îi mulţumesc.

posac ;
sub roţi, iar cind ajunsă pe culme, Gorlov îi spuse
De două ori mai fu nevoit Iurka să arunce crengi

ajută şi mai departe. Altfel, aici ne mîncă lupii.
Fi susţinut contrariul. — O să trebuia să mă
spuse împăciuitor, de parca pînă atunci Iurka ar

— Vezi ce treabă bună am făcut amîndoi ? —
Iurka aştepta pînă ce Iurka o ochi şi îi deschise gri-
Masina se mai opiri o dată şi îşi dăduse şanţ. Gor-
— Hei, nenicule, încă puţin !

10

15

Noaptea trecută nu dormise aproape de loc. Se
sculase la ora şase, pregătise maşina de drum, dar
se simţea atît la minte cît şi la trup neobişnuit de
proaspăt şi plin de viaţă, lucru care înainte nu i se
întimpla niciodată. Lăsă jos geamul, îşi scoase capul
afară şi privi înainte, aşteptînd să ajungă la coti-
tură. Trecu de acest loc în mare viteză, dar Iurka
nu se trezi, numai capul i se legăna.

În depărtare se zăreau strălucind ferestrele noi-
lor construcţii din sovhoz. Vîntul gonea caravanele
de nori cenuşii şi grii. Se simţea că de astă-dată fi
va împrăştia, căci printre ei răzbătea cerul senin,
iar pe cîmp începeau să lucească razele soarelui.
În jur se întindeau lanuri bogate ; pe marginea dru-
mului strălucea verdele proaspăt spălat de ploaie,
al ierbii. Şi era o întindere atît de nemărginită, atî-
ta aer proaspăt, atîtea miresme care inundaui cabi-
na ! Pe colină, căsuţele păreau nişte picăţele albe ;
pe eleşteul sovhozului străluceau nişte puncte abia
distincte — giştele care se scîldau ; se zărea fişia
de un verde închis, ca de smarald a stufărişului
care străjuia pîriul. Era o lume plină de mişcare,
frumoasă şi cuprinzătoare, așa cum îi se arată nu-
mai în copilărie şi atunci cind iubeşti. Soferul ve-
dea parcă pentru prima oară toate acestea. Oftă
în sinea lui. Întinse mîna ca să-l trezească pe Iurka
şi să-i arate şi lui minunile. Dar băieţelul dormea
atît de adinc încît nu se îndură să-l scoale. Şi se
gîndi că pe Iurka îl aşteaptă o viaţă frumoasă, lun-
gă. pe cind el — o doamnă ! — de cite ori va mai
cunoaşte bucuria şi frumuseţea lumii !

In romîneşte de A. VLAD şi P. GRANEA

face surmane, n-aveți pic de constituția. — striga
 — La dracu! cu toate cusăturile astea, parc-ați
 tăi și îi putem trimite direct la casa de mode
 lăuda vinzătorul marfa. Mai trebuie un pic scur-
 ching! Iată și pantalonii! Ia fel de minunați! — își
 — Iată o hăinuța minunată, un adevărat smo-
 — Îi strînge! Mai da-mi unul. Da-le pe toate!
 dacă-l strînge sau nu. Dar Gorlov hotără:
 Iurka era așa de buimăcit, încît nu știa nici el
 nu-i strîmt?
 la umeri îi vine foarte bine. Nu-i așa, băiete! că
 scurte, este pentru că nu are statura standard. Dar
 — interveni vinzătorul. — Dacă minciile sînt prea
 — Este exact pentru vîrsta fiului dumneavoastră!
 îndu-i alt costum. — Îi strîmt?
 — Încearcă-l, Iurka. — îi zise Gorlov încrunțat,
 nevoie, mă rog, cum vrei.
 tiv, iar apoi le dăți drumul. Iar dacă nu aveți
 tocmai ce vă trebuie. La început, le mai faceți un
 punse ofensat vinzătorul. — Am considerat că e
 — Pantalonii sînt corespunzători vîrstei — răs-
 Ionii mîtură dușumeaua! — se supără Gorlov.
 — Haina parcă-i un sac cu ovaș. Iar cu panta-
 talonii îi vin ca turnați.
 — Foarte frumos — spuse vinzătorul. — Și pan-
 talonele, încerc.
 lumina și ceva nu-i plăcu. Intrară în cabina să le
 Vinzătorul, un bătrînel tirav, aduse două costume.
 somorît Gorlov.
 — Dați-mi costumul cel mai rezistent — ceru po-
 erau grămizi mari de ghețuri și pantofi.
 erau paltoane, vestoane, costume, iar mai departe

le aruncaseră sub roți. Erau mai multe. Se vede că
 mai trecuseră și alte mașini pe acolo. Gorlov îi făcu
 semn lui Iurka.
 — Ei?
 — Ihi! — răspunse copilul.
 Ținea strîns la piept valoroasele pachete, legătu-
 rica cu prăjituri pe care, de data asta, le-o dăduse
 pentru drum femeia puhavă, stăpîna casei la care
 trăseseră peste noapte.
 Femeile de pe platformă bătură în acoperișul ca-
 binei. Gorlov trase la marginea șoselei și frînă. Feme-
 le coborîră, își luară boccelele și se scotociră de
 bani. Șoferul deschise repede ușa, vru să le sperie
 pentru ca să nu-l țină în loc, dar se gîndi că s-ar
 putea întîmpla ca Iurka să socotească purtarea lui
 fără rost. Femeile își dezlegară pungile, scoaseră
 banii, dar Gorlov le făcu semn că nu-i nevoie.
 — Am terminat, ce mai vreți? Mergeți cu bine!
 — Și porni mașina.
 — De ce n-ai luat banii? — întrebă mirat Iurka.
 — Ce să iau! Sînt de-ale noastre, colhoznice, de
 ce să le jecmănesc... — spuse Gorlov, cu totul pe
 neașteptate chiar pentru sine. Se miră el însuși: ce
 frumos i-am explicat!
 Pe Iurka îl doborî curînd somnul.
 Șoferul încetini mersul mașinii, luă cu grijă din
 brațele lui Iurka pachetele, îi îndreptă șapca. „Leit
 maică-sa. — gîndi el. — O să fie un flăcău chipș.
 Ei drăcie, și ce țepăn și mîndru e! Un adevărat
 ștrengar! Nu i-a fost prea ușor mamei să-l creas-
 că! — Vrednică femeie, singură, cu copil și lucrează
 într-un colț pierdut de țară... Mare ticălos trebuie
 să fi fost ăla care a părăsit asemenea ființe!”

n-a găsit costum? Gorlov era doar un mare maes-
 Ce-ar fi să-l ducă și să-l aducă înapoi mîntînd ca
 tractor, o combina, deci lucruri pentru un copil.
 millocul drumului! Mai ușor cumpăram o vacă, un
 nește-mă, doamnă, sau da-l jos pe copil aici. În
 intra cu el în magazin, să-i aleagă costumul. Tras-
 pînă în clipa aceea nu-și putea imagina cum va
 Iurka pare să fie mai mare, dar Gorlov n-
 nevăzută, simțindu-se cît se poate de jenat.
 firea, se speria și căuta să se facă cît mai repede
 nenea! Cine ești tu, nene? — el se pierdea cu
 își distra copilul față de el, spunîndu-i: „Uite-l pe
 Nu-i plăceau și se temea de el Cînd vreo mamă
 Gorlov nu avusese niciodată de-aface cu copil.
 întrea. O! mama care m-ai făcut!”
 vrei sau nu, dacă poți sau nu — asta nimeni nu te
 ridicola: îți bun și cumpăra-i un costum! Dacă
 picătura amară, aceeași mișune nemaiapomenit de
 planuit nu l-au lăsat și pe deasupra aceasta uitîma
 va fi. Nici macar să-și nșureze sufletul la cheul
 dincolo, mai du-te o dată. Așa a fost, așa este, așa
 ciudat dacă i-ar fi iubit cineva. Du-te colo, du-te
 sare. Nimeni nu-l iudba și i-s-ar fi părut chiar
 voce de el. Numai capul și mințile lui erau nece-
 aures? Aici nu se simtea bine, nimeni n-avea ne-
 Nu știa ce să facă. Să rupă cu totul și să plece
 în trecut și nici o rază de lumină în viitor.
 s-a ales cu nimic din viață, că nu vede nimic bun
 pe pedale și în sinea lui începuseră să-și spună că nu
 parca, să explodeze. Gorlov răsucea volanul, apăsa
 dect celălalt. Dar era prea tîrziu. Motorul era gata,
 răspunsuri, unul mai convîgător și mai teribil
 Ca un făcut îi veneau acum în minte zeci de

însă curînd. L-au trimis apoi la niște cursuri, dar
 și de acolo a fost exclus pentru atitudinii anti-so-
 ciale. Cînd a plecat să-și facă stagiul militar, mulți
 oameni de ispravă din sovhoz au răsuflet ușurați.
 Dar după armată s-a întors pe meleagurile sale cu
 meseria de șofer. Nu pierduse nimic din firea lui
 nesuferită, dimpotrivă, se înrăise și mai mult, de-
 venind posac și lacom de bani, pe care-i bea cu
 prietenii. La un pahar de vin, obișnuia să spună că
 în viața asta blestemată oricît ai învăța tot una-i:
 banul face pe om. Prietenii îi țineau isonul și îl
 laudau că spune adevărul gol-goluț.
 Trebuie să adăugăm că, deși nu era iubit în sov-
 hoz, Gorlov era totuși folosit din plin.
 Cînd simțea mirosul paralelor, muncea ca o vită.
 Nu admitea cu nici un chip să renunțe la ceea ce
 credea că i se cuvine. Se cîndănea cu femeile pen-
 tru zece ruble, cît cerea pentru un drum pînă la
 oraș. De dragul banilor, aducea muncitorilor din
 sovhoz cite o mașină de paie, de lemne sau un șif-
 fonier. Era un scandalagiu fără pereche, dar se
 achita cu sfințenie de obligațiile sale. Iar directorul
 se străduia să întrețină relații bune cu acest șofer
 priceput, cu toate că nu-l putea suferi. Gorlov știa
 toate astea foarte bine dar nu-i păsa deloc.
 Iurka, pasagerul în vîrstă de 7 ani, se pomenise
 în tovărășia lui Gorlov cu totul întîmplător și în
 chip destul de ciudat.
 Iată cum se petrecuseră lucrurile. Gorlov se ducea
 tocmai la un chef, cînd fu chemat la direcție. Se
 arse transformatorul centralei electrice și sovhoz-
 ul rămăsese fără lumină. Trebuia aduș de urgență
 din oraș un transformator nou. Gorlov protestă,

IURKA
ANATOLI KUZNETOV

de mers și îl neliniștea urcușul de la Peregonovka. Înainte de urcuș mări și mai mult viteza.

Drept în fața radiatorului se ridica abrupt colina Peregonovka. N-o lua ușor nici pe timp frumos. Motorul vibra puternic și mașina înghițea cu greutate metru după metru. Aplecat spre parbriz, Iurka privea cu ochii larg deschiși.

Șoferul rîse în sinea lui și îi făcu cu ochiul :

— Strașnic ar mai luneca aici săniuța, iarna !

— Munte-i !... — spuse Iurka, cu ochișorii strălucind de admirație.

— Dar tu ce-ți inchipuiai ? — spuse mîndru Gorlov, de parcă el însuși ar fi fost autorul acestei minuni.

Camionul înainta încet, cu smucituri. Gorlov începu să se agite, conduse mașina în zig-zag, schimbă vitezele — dar toate aceste manevre nu-i prea erau de folos : roțile patinau în loc. Camionul porni să alunece pieziș îndărăt, se aplecă ușor și se opri în șanțul de pe marginea drumului, cu radiatorul înălțat spre cer.

Gorlov oftă și începu să injure de mama focului. Aruncînd o privire mînicasă băiatului, de parcă el ar fi fost vinovat, sări din mașină și stătu vreme îndelungată pe ploaie, trăgîndu-și șapca cînd pe frunte, cînd pe ceafă. Scoțînd de sub banchetă un topor, se duse să taie niște tufe.

Ușa o lăsase deschisă. Vîntul dădu buzna în cabină, aducînd cu el picături mici de ploaie. Treptat, motorul se răcea. Înfrigorat, Iurka se ghemui într-un colț. Îi venea să plîngă. Începu să regrete amarnic că se furișase la Nefedici după pere. Își aminti, de asemenea, că odată se dusese să se scalde

In Biblioteca „VEAC NOU”
au apărut :

- 1) A. TVARDOVSKI :
Zari dncolo de zare.
- 2) N. N. SEMENOV :
Omni și natura.
- 3) K. VOHOȘILOV :
Zădărnicele rebeliunii de la
Kronstadt.
- 4) A. DNEPROV :
Lumea în care am murit.
- 5) S. M. EISENSTEIN :
Pagini de viață.
- 6) I. UHAN SMUUL :
Cartea rheiurilor.
- 7) OLGA BERGGOLT :
Stele de zi.
- 8) V. POPOV :
Fierbe otelul.

ordinea numerotării.

Tăiați pagina după linia punctată. Îndoiți
apoi de-a latul cu cuțitoarea în afară, apoi
de-a lungul și din nou de-a latul, în așa fel
încît să obțineți o broșură cu paginile în

în, iaz, cu toată împotrivirea mamei, că ațitase ciinele vecinului, că vreo trei zile o tot caftise pe roșcovana Tanika, o certăreață și o îngîmfată fără pereche. De altfel Tanika merita cafteala și de aceea își recomandă s-o altoiască și pe mai departe. Această ultimă greșală n-o mai puse la socoteală.

Gorlov dădu buzna în cabină și întoarse maneta. Mașina se smuci brusc, dar nu porni. Șoferul alergă la roțile din spate, puse sub ele crengi, se lăsă din nou pe banchetă și mașina porni iar să geamă și să urle ca un animal. Iurka se străduia să ocupe cît mai puțin loc. I se făcuse chiar milă de șofer în vreme ce pe acesta îl trecuseră sudorile. De fiecare dată i se părea că nu mai e mult, că au și pornit, că se clatină... Apoi hop ! — așternutul de crengi se termina și camionul revenea pe pozițiile inițiale.

În timp ce șoferul tăia alte crengi, Iurka desfăcu breboada care-l stringea, ieși din cabină și ocoli mașina. Sub roțile din spate se făcuse un fel de terci.

— Lășă-mă să le pun eu — se oferî el mărînimos.

— Vrei să te mai și schilodești, drace ? — urlă roșu de minie Gorlov, dar după ce își terse fața cu mîinile spuse mai domolit : — Încearcă... Numai aruncă-le de departe, nu te apropia prea tare de roți !

Abia începuse mașina să se miște și Iurka porni să arunce crengi sub roțile care se învîrteau turbate. Era înfricoșător și totodată interesant. Măcinate, crengile erau aruncate în lături, iar Iurka arunca mereu altele și se îndemna singur de parcă ar fi aruncat oase în cușca unui tigru :

A doua zi, vremea era la fel de întunecată, dar fără ploaie. Gorlov colindă toată dimineața pe la depozite. În cele din urmă obțin transformatorul. Îl încarcă, apoi își alimentă mașina. Au pornit spre casa îndată după-amiază. La ras-pintile, luara vreo zece femei până la Slaveanovka. Vântul zvințase puțin drumul mai ales în timp. Camionul mergea mai ușor, ca un cal bun. Dar tot se mai oprirea de câteva ori. Gorlov scotea ca-pota și conșola uleiului la motor. Totul era, însă, în ordine. Când coborîra panta, trecura pe lângă șantul în care se împotmoliseră și mai găsiră crenșile pe care

4.

— Dar o bicicleta cît costa? — se interesă Gorlov la raionul vecin.
— Impachetează-le!
— Cît costa? — o întreba Gorlov pe vânzătoare. — Impachetează-le!

— Hai să vedem! Ia stai și încercă-le pe astea! Erau niște ghețuțe minunate, ușoare și cu rama ca la barbăți. Iurka începu să se gîndea: ce gro-sovhoz n-ar mai putea de invide...
— Cît costa? — o întreba Gorlov pe vânzătoare. — Impachetează-le!

13

12

Gorlov înfuriat de-a binelea. Pe cine vreți să înșe-lați? Sînt lucruri pentru copii, pentru copiii noștri, neobrăzaților!

— Noi nu coasem — spuse bătrînelul, obosit pe neașteptate. — Fabrica noastră le coase așa. Iar noi sîntem nevoiți să le vindem și încă să le mai și laudăm. Fără laudă nu le poți vinde.

— Dar pentru manechine tot fabrica coase?
— Pentru manechine se coase ca pentru manechine.

— Dezbrăcați manechinele — bătu Gorlov cu pumnul în tejghea.

Într-o clipă, se adunară toți vânzătorii, îl chemară și pe responsabil și cu toții căutau să-l potolească pe cumpărătorul încapăținat, încercînd să-l convingă că confecțiile de pe manechine nu se vînd. Gorlov bătea cu pumnul în tejghea și striga într-una:

— Dezbrăcați manechinele! Am să vă arăt eu smochinguri, am să vă arăt eu staturi nestandardizate!

În cele din urmă, unul din manechinele din magazin fu dezbrăcat. Bietul manechin arăta acum așa de goluț, cu plasturi și cîrpeli, încît lui Iurka i se făcu milă de el. Se îmbrăcă: costumul îi venea ca turnat. Gorlov îl cumpără. Era dintr-un material scump, cusut de comandă, așa că banii din pachet abia îi fură de ajuns. Mai rămăsese o singură rublă.

Vînzătorul își șterse sudoarea de pe frunte și spuse:

— Am făcut-o pentru dumneavoastră, văzînd că sînteți un tată bun. Încălțăminte pentru copii se găsește la celălalt raion.

— Uite că am ajuns la timp! — spuse ea bucurată. — Uite și niște dulciuri pentru dînum... Mîsa, te rog foarte, foarte mult... Alege cel mai

— Uite că am ajuns la timp! — spuse ea bucurată. — Uite și niște dulciuri pentru dînum... Mîsa, te rog foarte, foarte mult... Alege cel mai

— Uite că am ajuns la timp! — spuse ea bucurată. — Uite și niște dulciuri pentru dînum... Mîsa, te rog foarte, foarte mult... Alege cel mai

— Uite că am ajuns la timp! — spuse ea bucurată. — Uite și niște dulciuri pentru dînum... Mîsa, te rog foarte, foarte mult... Alege cel mai

— Uite că am ajuns la timp! — spuse ea bucurată. — Uite și niște dulciuri pentru dînum... Mîsa, te rog foarte, foarte mult... Alege cel mai

— Uite că am ajuns la timp! — spuse ea bucurată. — Uite și niște dulciuri pentru dînum... Mîsa, te rog foarte, foarte mult... Alege cel mai

— Uite că am ajuns la timp! — spuse ea bucurată. — Uite și niște dulciuri pentru dînum... Mîsa, te rog foarte, foarte mult... Alege cel mai

4

5

trainic costum din cîte ai să găsești. Uite banii! Am să-ți fiu recunoscătoare.

Gorlov luă mașinal banii împachetați frumos în hîrtie de ziar și deschise gura să spună ceva. Îi venea să strige, cît îl ținea gura: „Aduceți-i! Aduceți toată grădinița de copii, toată creșa, să le cumpăr biberoane”. Dar înțilni privirea învățătoarei și, hipnotizat parcă, puse banii în buzunar, mormăind ca pentru sine, o înjurătură pe care Dimova o auzi.

— De ce ții să fii rău cu tot dinadinsul? — spuse ea dojenitor.

Gorlov porni mașina atît de brusc încît Iurka se prăvăli pe bancă, ca un hopa-mitică. Apoi țipă la băiat, ca și cum el ar fi fost de vină:

— Lasă că te joc eu pe tine!

Iurka înțelese dintr-odată că nenea e rău, duș-mănos și că de la el nu se poate aștepta la nimic bun. Din clipa aceea începu să-l urască pe Gorlov. Își dădu pe față acest sentiment, aruncînd pe bancă legăturica cu prăjituri: atitudinea lui voia să arate că șoferul poate să înfulece prăjiturile cu batistă cu tot, odată ce mama l-a pofțit, dar că el, Iurka, n-o să mănince împreună cu dînsul.

2.

Mergeau așa tăcuți, fiecare cu gîndurile lui, în timp ce ploaia sfichiuia ferestrele opace. Gorlov era dezgustat. Se cuibărise în el o amărăciune veninoasă și îi venea cînd să înjure de mamă, cînd să lovească pe cineva peste bot pentru că cedase în fața învățătoarei.



SORIN IOAN:

„Brumel e cel mai fantastic atlet pe care mi-a fost dat să-l văd!”

Nu s-au stins încă ecurile celei mai mari competiții polisportive a acestui an, Universiada de vară, care a făcut ca privirile și atenția iubitorilor sportului să fie îndreptate timp de aproape două săptămâni spre capitala Bulgariei, Sofia.

Printre cei care au reușit să cucerească prețiosul titlu de campion mondial universitar se numără și SORIN IOAN, câștigătorul probei de triplu salt, în cadrul căreia a izbutit să învingă pe fostul deținător al recordului lumii, Oleg Riahovski. Am solicitat valorosului sportiv român câteva impresii asupra întrecerilor la care a luat parte.

— Mă voi referi mai mult la atletism, a început Sorin, aceasta fiind disciplina pe care o îndrăgesc și o practic și pe care am urmărit-o în întregime, bineînțeles, în răgazul dintre probele la care concuram.

— Ce anume v-a impresionat mai mult în cadrul întrecerilor atletice?

— Fără îndoială, Brumel! Numele acesta cere parcă semnul exclamării. Este de departe cel mai fantastic atlet pe care mi-a fost dat să-l văd. Sare cu o dezinvoltură nemaîntilnită și trece ștacheta ridicată la înălțimi încă neatrinse de parcă s-ar... juca. Evident că o asemenea dezinvoltură se poate căpăta în fața... oglinzii. Ea este rodul unei munci asidue, perseverente. Am aflat că numai în cursul iernii trecute, Brumel a efectuat peste 10.000 de salturi la antrenament și a ridicat haltere cu un total de 20.000 kg. Dar, desigur, această muncă extraordinară este dublată de un talent nu mai puțin extraordinar. Brumel are o detentă uluitoare, o coordonare de-asupra ștachetei cum nu s-a mai întâlnit.

— Atletismul a mai sărbătorit un record mondial la Universiadă...

— ...da, cel al Tamarei Press la aruncarea discului. Ea a reușit 58,06 m., corectînd cu aproape un metru cifra vechii performanțe, care, de asemenea, îi aparține. Noul record este deosebit de valoros.

Păreră mea este că Tamara nu se va opri aici. Ea are suficiente rezerve, mai ales la capitolul ameliorării tehnicii de aruncare, pentru a îmbunătăți, în continuare, recordul.

— Ce alte performanțe de valoare ați mai urmărit?

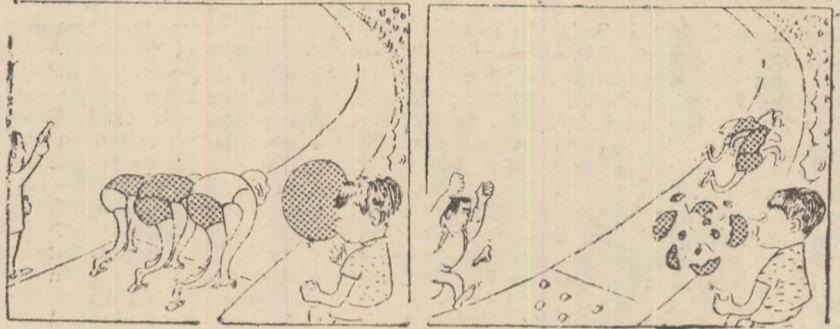
— Pe primul plan se situează evoluția săritorului în lungime, Igor Ter-Ovanesian, cu a sa performanță de 7,90 m. Rezultatul, suficient pentru a câștiga orice mare concurs, nu l-a mulțumit deloc pe sportivul sovietic dornic să asalteze recordul mondial al lui Ralph Boston (8,28 m.). Să amintesc că în actualul sezon, Igor a reușit 8,19 m. în întrecerea feminină, Tatiana Șelkanova a aterizat la 6,49 m. de pragul bății, ceea ce trebuia să constituie un nou record al lumii. Dar din păcate, vântul bătuse cu o viteză ceva mai mare decît cea regulamentară, motiv pentru care performanța nu poate primi investitura oficială.

— Cum apreciați bilanțul general al Universiadei?

— Sportivii sovietici au fost liderii clasamentului general pe națiuni de la începutul și pînă la sfîrșitul întrecerii. Ei au reușit în final un total de 52 de medalii dintre care 21 de aur, 23 de argint și 8 de bronz. Voleibalistele sovietice, cu o echipă foarte tinără, au menținut supremația pe care o deține Uniunea Sovietică în această disciplină. La baschet, medaliile au fost împărțite: competiția feminină a revenit gazdelor, cea masculină formației sovietice. Dar, cel mai impresionant a fost spiritul de prietenie și înțelegere care a domnit tot timpul între participanți. Nu-i exagerat să spunem că tocmai lui i s-ar fi putut decerna medalia cea mai frumoasă. A meritat-o din plin...

Valeriu Chiose

UMOR



Desen de V. Tilman



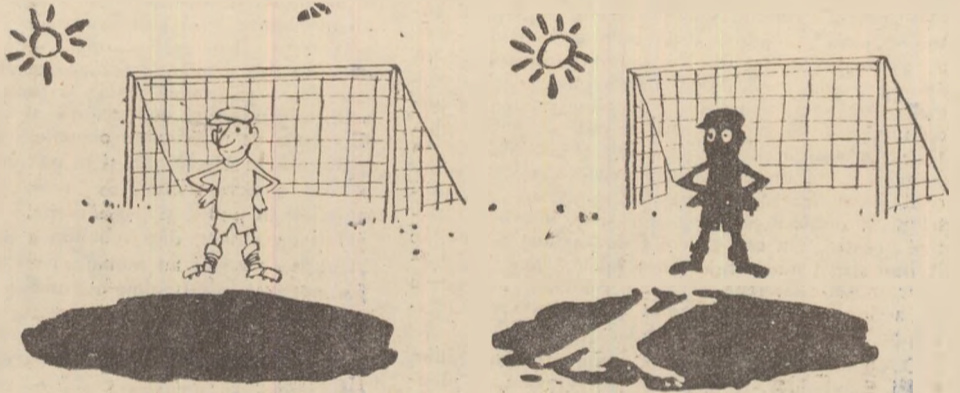
Portretul unui baschetbalist
Desen de I. Makarenko



Pentru stabilirea unui nou record...
Desen de I. Tiukavin



Finiș furtunos
Desen de N. Jukov și N. Kașirin



Desen de P. Hovivian

SLÂNIC
HEBE
MALAȘ
CĂCIULATA
VILCELE
LIPOVA

In fiecare sticlă, un izvor de sănătate!

Beti APE MINERALE NATURALE

De vânzare în magazinele alimentare, restaurante, centre de cura și răcoritoare

BRÎNZA TRAPIST
ȘI UNTUL
produs de
I.G.I.L.
SIMLEUL
SILVANIEI
sînt de calitate
superioară

De vânzare la magazinele alimentare din toată țara

Zeamil
Zeamil
GOSPODINE

Pentru prepararea de budinci, creme, supe, prăjituri, folosiți produsul „Zeamil”.

Se recomandă în alimentația dietetică a copiilor și pentru diverse rețete culinare.

Se găsește de vânzare în magazinele alimentare.

Ziarele din ultimele zile au anunțat încercarea ne-izbutită de atentat împotriva președintelui De Gaulle, pusă la cale de „Organizația armată secretă”. Reproducem mai jos, după „Medeea”, un articol care aruncă lumină asupra acestei organizații teroriste ultracoloniștilor.

Ce se petrece, de fapt, la Paris? De ce explodează bombe în capitala Franței (și nu numai în capitală — căci asemenea vești sosesc zilnic din diferite colțuri ale țării, fără să mai vorbim de Algeria)? Din ce cauză nu li se pune cămașă de forță celor mai înverșunați „ultra”? Cât timp va dura pe pământul Franței această teroare fără precedent dezlănțuită de bandiții fasciști?

În ciuda cererilor hotărâte și pline de minie ale cercurilor largi democratice din țară, Franța oficială nu acționează, nu ia măsuri eficiente pentru a pune stavilă terorismului și a izola căpeteniile ultracoloniștilor.

Aceștia din urmă, care nu sînt în nici un fel pedepsiți de autorități, sînt cît se poate de activi. Iată, de pildă, un afiș lipit în toată noaptea pe zidurile diferitelor orașe ale Franței:

„Francezi și franceze! Nu ne-am spus încă ultimul cuvînt! O să mai auziți despic noi! Ne puteți recunoaște după acest semn!” Și dedesubtul unui păianjen negru, urma semnăturii: „Coloneii”.

Afișul a apărut chiar a doua zi după înăbușirea puciului din Algeria. Și într-adevăr francezii, la fel ca și algerienii, au auzit curînd de acești „coloneii”. Ei au plătit pentru această cunoștință cu sîngele lor sau cu viața celor apropiați, ucși din umbră de teroriști.

Firele de păianjen ale căpeteniilor „ultra”, întrate în ilegalitate, s-au întins pînă în cele mai îndepărtate colțuri ale țării. Asasini de toate soiurile, legați între ei prin ura față de democrație, hitleriști care n-au fost încă răpuși, colaboraționiști polonezi și contrarevoluționari; unguri s-au adunat într-o organizație armată secretă, creată nu cu mult înainte de puciul din aprilie.

Pentru a înțelege cît de departe au mers membrii acestei organizații fasciste, e suficient să cunoaștem cuprinsul unui alt manifest, difuzat într-un mare tiraj pe teritoriul Franței și Algeriei. Aici nu mai este vorba de urletele turbate ale „coloneilor” care au ca emblemă păianjenul, ci de un document mult mai sinistru: ordinul conducătorului suprem al tuturor „ultra”, condamnat la moarte în contumacie de tribunalul militar din Paris. Iată cuprinsul acestui „mesaj”: „Eu, generalul de armată Raoul Salan, fost comandant civil și militar al Algeriei, preiau comanda unei mari mișcări pentru renașterea națională... De aceea am hotărît să unesc pe toți patrioții într-un front unic de luptă a cărui deviză: „Algeria franceză sau moartea” îi va însufleși activitatea, va contribui la dobîndirea succeselor și la întărirea hotărîrii noastre... În caz că voi fi împiedicat să-mi duc la bun sfîrșit misiunea, mă va înlocui generalul forțelor militare aeriene Edmond Jouhaud. Mijloacele de acțiune ale frontului sînt concentrate în Organizația armată secretă (O.A.S.)...”

O.A.S. este bine cunoscută acum atît francezilor, cît și algerienilor. Inițialele ei sînt gravate pe pieptul patrioților torturați ai Algeriei. Cu ele sînt semnate scrisori care amenință cu moartea pe cei ce se

pronunță pentru acordarea dreptului la autodeterminare poporului algerian. Asasinarea primarului orașului Evian în ajunul tratativelor franco-algeriene, asasinarea comisarului general al poliției din orașul Alger, căruia De Gaulle îi încredințase misiunea de a întreprinde cercetări cu privire la rebeliunea din aprilie, asasinarea a zeci de oameni nevinovați, aruncarea în aer a clădirilor unde se află sediul diferitelor organizații democratice sau guvernamentale — toate acestea sînt opera Organizației armate secrete.

După cum a relatat săptămînalul italian „A-B-C”, centre ale O.A.S. există în toate orașele din Franța și Algeria. Această organizație are filiale peste hotare: la Hamburg, Madrid și Barcelona. După evenimentele din Algeria, a fost înființată și în Italia un centru care ajută foștilor participanți la puciul din

PAIANJENUL NEGRU ȘI TREI INIȚIALE SINISTRE

O. A. S.

Algeria să pătrundă în taină în Franța. Tuturor li se furnizează pașapoartele necesare.

O.A.S. este finanțată de civili și militari. Nu toți membrii acestei organizații participă la atentate. Dețesamentele de luptă ale O.A.S. sînt grupări special instruite și înarmate. În ultima vreme, această organizație s-a completat cu parașutiștii din Legiunea străină care, după înăbușirea puciului, au intrat în ilegalitate cu arme și bagaje.

În afară de capitală, principalele centre ale O.A.S. din Franța sînt orașele Dijon, Havre, Lille, Lyon, Marsilia și Avignon. În Algeria, dimpotrivă, centrele O.A.S. nu sînt situate în orașe mari, bine păzite ci în mici puncte locuite, unde oamenii lui De Gaulle nu îndrăznesc să-și facă apariția.

De fapt, Organizația armată secretă este comandată de doi oameni care se ascund de autoritățile franceze — exgeneralii Salan și Jouhaud. Dar adevărații inspiratori și conducători ai acestei organizații extrem de reacționare ocupă de multe ori funcții înalte atît în Algeria, cît și în metropolă. Unii dintre ei sînt oameni politici de seamă, alții funcționari superiori în poliție și jandarmerie.

Intr-un cuvînt, deși rebeliunea din aprilie a fost înăbușită, puciștii nu numai că au reușit să-și mențină aproape în întregime organizația secretă dar i-au și extins activitatea. Și cum să nu se mențină cînd în cele citeva luni care au trecut de la puciul din aprilie numărul total de persoane civile și militare condamnate la închisoare n-a depășit cifra de o sută! În mod practic, subliniază comentatorul ziarului „L'Humanité”, Alain Guerin, represiunile autorităților franceze aproape că n-au atins O.A.S. Conducătorii O.A.S., teoretic „condamnați la moarte în contumacie” sau „urmăriți de toată poliția franceză” dispun în realitate de libertate absolută pentru activitatea lor.

Poate fi dată ca exemplu și depoziția în fața tribunalului militar a unui participant la puciul din aprilie — căpitanul Guillaume: „Noi — a declarat el, — am suferit temporar un eșec, și acesta este singurul lucru pe care-l regret. Sînt mai mult ca oricînd convins că dacă nu noi, atunci alții vor obține triumful cauzei noastre. Ea va învinge datorită lui Salan și Organizației armate secrete. Dacă n-aș fi aici, m-aș afla în rîndurile O.A.S.”

Tribunalul l-a eliberat pe Guillaume. Adică i-a dat realmente posibilitatea „să se afle în rîndurile O.A.S.” conform dorinței lui... Căci a fost condamnat la închisoare, dar cu suspendarea pedepsei.

„O.A.S. lovește unde vrea și cînd vrea”. Este unul din cuvintele de ordine ale organizației francezilor „ultra”. Și oare inactivitatea condamnată a autorităților oficiale franceze sau procesele de soiul celui intentat căpitanului pucist Guillaume nu contribuie la intensificarea acestei tendințe criminale?

În aceste condiții, oamenii muncii, patrioții credincioși din Republica Franceză, se unesc în luptă activă împotriva uneltirilor ultra colonialiștilor, împotriva primejdiei fascismului care planează asupra țării.

Organizațiile democratice din Franța, milioanele de activiști își intensifică în aceste zile acțiunile pentru apărarea libertăților, pentru întărirea numeroaselor comitete antifasciste.

Poporul muncitor din republică spune „Nu” — fascismului în Franța.

B. Vasiliev



„Trăim în atmosfera premergătoare Auschwitz-ului” R. F. G. în ajunul alegerilor

Recent, cunoscuta editură vestgermană „Rowlota” a publicat un volum de articole aparținînd unor scriitori și publiciști din R.F.G., consacrate alegerilor în Bundestag care au loc la 17 septembrie. Volumul, apărut sub redacția renumitului scriitor vestgerman din tinăra generație Martin Walser, cuprinde articole a peste douăzeci de scriitori cu diferite convingeri politice și concepții despre lume. Cu toții răspund la aceeași întrebare: „Este necesară alegerea unui nou guvern?”

Majoritatea autorilor afirmă că dacă după alegeri ar rămîne la putere Adenauer (împreună cu Strauss și Schroeder) aceasta ar însemna că, și mai departe, elementele naziste și în general de dreapta vor avea mîna liberă, că și mai departe Germania occidentală va pași pe primejdia calei revanșardă și militaristă.

Iată ce scrie, de pildă, cunoscutul scriitor antifascist Axel Eggebrecht, autorul unei serii de cărți, precum și al unor emisiuni de la postul de radio Hamburg:

„De doisprezece ani, conducerea partidului creștin-democrat i-a transformat pe germani într-un popor de ipocriți. La noi se mai proclamă încă lozinci ca „conștiința democrată” sau „unitate, dreptate și libertate”, „îngăduință” etc. Toate acestea au fost enunțate dar niciodată traduse în viață... Într-o zi o să ne venim în fire ca să ne convingem că am fost din nou trași pe sfoară... Prin urmare, trebuie să avem un guvern nou, cu adevărat nou, și nu numai un alt guvern. În R.F.G. cei care doresc neutralitatea sînt considerați comuniști, sau luați în ris ca visători incorijibili. Dar știut este că cei care doresc neutralitatea Republicii Federale Germane tind să înlătore eventualitatea ca țara noastră să fie transformată în ruine...”

Despre același lucru, dar într-o formă mai tăioasă, scrie și Hans Werner Richter — organizatorul grupului celor 47 de scriitori din München, autorul cunoscutei nuvele „Învinșii”, laureat al multor premii literare. El constată că în R.F.G. „...se pot observa din ce în ce mai multe fenomene cunoscute din istoria republicii de la Weimar. Și atunci se tindea la subaprecierea micilor grupări naționaliste, care cu timpul s-au transformat în mișcarea hitleristă... Încercați să călătoriți prin R.F.G., să stați de vorbă cu oamenii și pretutindeni veți observa asemenea tendințe. Citiți cuvîntările politicianilor noștri „democrați”, ținute din 1959 și pînă în zilele noastre, și vă veți convinge căte concesii s-au făcut. Ceea ce a fost înfierat după război, este considerat acum un lucru firesc, iar ceea ce părea atunci firesc începe să devină acum foarte suspect. Mîna care mai înainte ar fi preferat să se usuce decît să ia arma, acum își încordează mușchii”.

La rîndul său, Wolfdietchrich Schnurre, membru al Academiei germane de literatură din Darmstadt, laureat al cîtorva premii scrie:

„Oamenii care gîndesc sînt cuprinși de teamă în fața revenirii răului, în fața marșului militarismului, în fața reînvierii hitlerismului. Cei care considerau încă pînă nu de mult că s-au eliberat de vechiul coșmar, se trezesc din nou pradă lui... Din nou hitleriștii pătrund pretutindeni, oriunde vor... E necesar să avem un alt guvern, un guvern nou. Dacă nu-l vom avea, vom fi condamnați la pieire morală”.

Fritz Raddatz, biograf și editor, continuă parcă ideea lui Schnurre:

„Mai înainte se spunea că cine îl alege pe Hitler alege războiul. Și într-adevăr așa a fost. La fel de veridic sună acum și următoarea frază: „Cine îl alege pe Adenauer îl alege pe Strauss”. Lucru pe care alegătorul german nu trebuie să-l uite”.

Tinerii scriitori de orientare catolică de stînga, Karl Amery și Herd Hirschauer, sînt neliniștiți nu numai de primejdia pe care o reprezintă hitlerismul și militarismul, ci și de cea a clericalismului. Ei nu uită probabil că lui Hitler drumul spre putere i-a fost deschis de predecesorul lui în funcția de cancelar, catolicul Heinrich Brüning. Amery și Hirschauer scriu: „Realitatea noastră este învăluită în obscurantismul evului mediu... Trăim în condiții care predominau în perioada premergătoare Auschwitz-ului”.

Despre aceeași atmosferă „premergătoare Auschwitz-ului” scrie și Gerhardt Schöner:

„Atunci cînd învățătorul Zind s-a lăudat în public că a omorît cîțiva evrei cu lopata, directorul școlii în care predă Zind a căutat să-i ia apărarea. În cele din urmă, învățătorul a fugit din Germania occidentală, dar apărătorul lui a rămas director de școală. În această scurtă intimplare, care are meritul de a nu fi născocită, se reflectă viața cotidiană a Republicii noastre federale”.

Despre acest „cotidian” sumbru scriu și alți autori. Toți acești scriitori vestgermani sînt vădit alarmați de perspectiva rămîinerii la putere a formației Adenauer-Strauss-Schroeder. De aceea unii dintre ei propun să fie ales „un rău mai mic” și să se voteze în alegeri pentru social-democrați, deși lozincile lor electorale nu se deosebesc cu nimic de cele ale lui Adenauer.

Tochmai din cauza acestei alternative, unii dintre scriitori s-ar putea să „votoze cu picioarele” așa cum a procedat bătrînul poet Fritz von Unruh. Cîndva, poetul emigrase din Germania hitleristă. Luna trecută el a părăsit orașul Frankfurt-pe-Main, pornind din nou în emigrație.

Aceasta este starea de spirit a multor scriitori din R.F.G. și nu numai a scriitorilor!

(După „Literatura i jizni”)

*) Aici autorul face aluzie la cuvintele rostite de Strauss în 1949: „Să i se usuce mîna celui care va mai lua o dată arma”. După cum știm, mîna lui Strauss nu s-a uscat...